Τὸ φύλλον δραχμ. 2 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 ½ πέννες
Τὸ πρῶτον φύλλον κάθε μηνὸς δωδεκασέλιδον, ἐπίσης δραχ. 2.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἐλληδεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 80. Ἑξάμηνος δραχ. 45. Τρίμηνος δραχ. 25.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 34ος — *Ἐν Ἀθήναις, 10 Σεπτεμβρίου 1927* — *Ἔτος 49ον.—Ἀριθ. 41*

ΜΟΚΟΚΟ

[Μυθιστόρημα ὑπὸ JULES CHANCEL]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σκέφθηκε πόσο δυστυχισμένη ζωὴ ἔμελλε νὰ περάσει στὸ Παρίσι καὶ πόσο κινδύνευε νὰ κάμει τὴ γνωριμία του μὲ τὴ φυλακή, ἂν οἱ παλιάτσοι πραγματοποιοῦσαν τὴν ἀπειλή τους. Λοιπόν, μακρυὰ προπάντων ἀπ' τὶς ἀστυμίες! Ἔπρεπε νὰ δεχθεῖ.

— Καλὰ λοιπόν, εἶπε, θὰ φύγω μαζί σας!

— Θὰ γίνεις στρατιώτης, θὰ γυμναστεῖς καὶ θὰ πολεμήσεις γενναῖα;

Ὁ πονηρὸς σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ μὲ μιὰ προσποιητὴ εἰλικρίνεια, ποὺ θὰ τὴ ζήλευε κι' ὁ καλύτερος ἠθοποιός, ἀπάντησε:

— Θὰ ἤμουν εὐτυχὴς νὰ θυσιάσω τὴ ζωή μου γιὰ τὸν πρίγκιπα Μοκοκό! Ἔτσι θὰ δείξω καὶ σ' αὐτὸν καὶ σ' ὅλους ὅτι μετάνοιωσα ἀληθινά!

Ὅλοι πίστεψαν τὰ εὐγενικὰ αὐτὰ λόγια. Ὁ Μοκοκὸ μάλιστα, μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς ἡλικίας του, πρόσταξε:

— Δώστε πατήρι σαμπάνια στὸ μεγάλο σοφό!..

Οἱ παλιάτσοι ἔκαμαν θέση στὸ τραπέζι γιὰ τὸν Πατατούκα. Ἐκεῖνος εἶπε ταπεινά:

— Εὐχαριστῶ!

Μὰ ὁ Ἡρακλῆς τοὔδωσε μιὰ γροθιὰ καὶ φώναξε:

—Νὰ λές: εὐχαριστῶ, στρατηγέ μου!

Κι' ἔτσι ὁ φίλος μας Πατατούκας, ἀπὸ παιδαγωγὸς τοῦ διαδόχου, ἔγινε ἁπλὸς στρατιώτης στὸ στράτευμά του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Τὸ Σύνταγμα Μοκοκὸ

Εἶχε ἀποφασισθεῖ ὅτι ὁ Μοκοκὸ κι' ἡ ἀκολουθία του θάφευγαν γιὰ τὴν Ἀφρικὴ στὶς 15 Ἀπριλίου.

Ὁ Αὔγουστος εἶχε λογαριάσει ὅτι θὰ χρειάζονταν δυὸ ἑβδομάδες γιὰ τὶς ἑτοιμασίες. Στὸ διάστημα αὐτό, τὸ ξενοδοχεῖο τῆς Διάνας εἶχε ἀλλάξει ὄψη κι' ἡ κυρὰ-Γρίπω δὲν ἤξερε πιὰ τί νὰ πρωτοφροντίσει. Οἱ πελάτες της δὲν ἔμεναν πιὰ εὐχαριστημένοι μὲ τὴν ὑπηρεσία τοῦ καταστήματος κι' ἀναγκάστηκε νὰ πάρει ὑπηρέτριες κι' ὑπηρέτες.

Ὅλη τὴ μέρα πήγαιναν κι' ἐρχόνταν ὑπάλληλοι καὶ προμηθευτές. Τὰ δωμάτια γέμιζαν πακέτα καὶ τὸ κουδούνι τῆς πόρτας χτυποῦσε ὅλη τὴν ὥρα.

«Ἡ κοιλιά του ἦταν τρομερὸ ἐμπόδιο...» (Σελ. 362, στ. α')

Ὁ Αὔγουστος εἶχε συζητήσει μὲ τὸ Μοκοκὸ κι' ἀποφάσισαν νὰ πάρουν μαζί τους τὴν «πακοτίλλια» τους: ἀγόρασαν λοιπὸν ὀφάσματα, πίπες, πορσελάνινα εἴδη, γυαλικά, κι' ἄλλα φτηνὰ καὶ γιαλιστερὰ πράγματα, ποὺ θὰ τἄδιναν γιὰ δῶρα στοὺς ἀγρίους ἀρχηγούς, γιὰ νὰ προσελκύσουν τὴ βοήθειά τους. Τέλος, γιὰ τὸ μακρὺ ταξίδι ἀπὸ τὸ Σαὶν-Λουὶ στὸ Ἀκουτονάρ, προμηθεύτηκαν μπισκότα, κονσέρβες κι' ἄλλα τρόφιμα.

Ἔτσι περνοῦσαν οἱ μέρες μὲ τὰ ψώνια. Ὁ Μοκοκὸ βρῆκε πολὺ ἐνδιαφέρο στὴν ἀγορὰ τῶν ὅπλων.

Διάλεξε διακόσια τουφέκια τελευταίου συστήματος, ποὺ ὁ καταστηματάρχης τοῦ ἐξήγησε τὸ μηχανισμό τους.

Ἡ χαρά του ἦταν ἀπερίγραπτη ὅταν τοὔδειξαν δυὸ μικρὰ μυδραλλιοβόλα, ποὺ ἔρριχναν τριάντα σφαῖρες μαζί, σὲ ἀπόσταση χιλίων πεντακοσίων μέτρων.

— Καλό, καλό! φώναξε ὁ μικρὸς Ἀφρικανός, χαϊδεύοντας τὸ γυαλιστερὸ κανόνι... Ἐμεῖς μ' αὐτὸ νικήσουμε Μπαταμπούμ!..

Μετὰ τὰ ὅπλα, ἀγόρασαν ἀρκετὲς στολές.

Ὁ Ἡρακλῆς, σὰ στρατηγός, φρόντισε γιὰ τὴν ἐνδυμασία τοῦ στρατοῦ του. Στὴν ἀρχή, εἶχε τὴν ἰδέα νὰ πάρουν στολὲς κόκκινες μὲ χρυσὰ σειρήτια, μὰ ὁ Αὔγουστος τὸ βρῆκε αὐτὸ πολὺ θεατρικό. Διάλεξαν λοιπὸν ἁπλὲς στολὲς ἀπὸ χακί. Ὡστόσο, ὁ Ἡρακλῆς ἐπέμεινε νὰ ράψουν ἀπάνω στὶς κάσκες ἕνα κεντημένο Μ μὲ τὸ βασιλικὸ στέμμα.

Ἡ Ἰσὲ πῆρε στολὴ νοσοκόμας, μὲ τὸν κόκκινο σταυρὸ στὸ μανίκι.

Μ' ὅλες τὶς ἀσχολίες καὶ τὰ ψώνια, ὁ Αὔγουστος ἔβρισκε καιρὸ νὰ δείχνει τὸ Παρίσι στὰ δυὸ παιδιά.

Στὸ μεταξύ, κι' ὁ Ἡρακλῆς δὲν ἔχανε τὸν καιρό του. Γύμναζε τὸ σύνταγμά του, ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν δυὸ ἄνδρες: ὁ Πούμ-Πούμ κι' ὁ Πατατούκας, — ὁ Πατατούκας κι' ὁ Πούμ-Πούμ.

— Δὲν εἶναι παραπολλοὶ οἱ στρατιῶτες μου, ἔλεγε ὁ χοντρὸς στρατηγός, ἀλλὰ περισσότερο ἀξίζουν δυὸ στρατιῶτες μ' εὐρωπαϊκὴ γύμναση, παρὰ ἑκατὸ ἀνυπόταχτοι ἀγριάνθρωποι σὰν τοὺς Ἀκουτονάρ.

Ἄ, ἦταν πολὺ αὐστηρὸς στὴν πειθαρχία ὁ στρατηγός! Ἔκανε τὸ πρό-

γραμμα τῆς ἐργασίας τοῦ «Συντάγματος Μοκοκό» καὶ τὸ κρεμοῦσε στὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας, κάθε πρωΐ, μόλις ξυπνοῦσε.

Θέλετε ἕνα δεῖγμα;

«—Παρουσιάστε, ἄρμ!» (Σελ. 362, σ. β'.)

«*Πρόγραμμα 4ης Ἀπριλίου*

6 π. μ.: Ξύπνημα, λουτρὸ καὶ τουαλέττα.
7 π. μ.: Γυμναστικὲς ἀσκήσεις.
8—12 π. μ.: Γυμνάσια μὲ ὅπλα.
12— 2 μ. μ.: Γεῦμα καὶ ἀνάπαυση.
2— 4 μ. μ.: Στρατιωτικὸς περίπατος στὰ ὀχυρώματα.
4 μ. μ.: Ἀσκήσεις πυροβόλου στὴν αὐλὴ τῆς «Διάνας».
Βράδυ: Θεωρία, μουσικὴ καὶ μελέτη.»

Καθὼς βλέπετε, ἦταν ἕνα πολὺ αὐστηρὸ πρόγραμμα. Ναί, μὰ πολλὲς φορὲς ἦταν ἀνάγκη νὰ τροποποιηθεῖ.

Πρῶτα-πρῶτα, ὁ Πούμ-Πούμ δὲν ἦταν καθόλου τύπος πειθαρχικοῦ στρατιώτη. Ἔλεγε ὅτι ὁ βαθμὸς τοῦ Αὐλάρχη, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει ὁ Μοκοκό, τοῦδινε τὸ δικαίωμα νὰ κάνει καὶ λιγάκι τοῦ κεφαλιοῦ του. Κι' ὁ στρατηγὸς ἀναγκάστηκε νὰ παραδεχθεῖ ὅτι ὁ Πούμ-Πούμ εἶχε λιγάκι δίκιο.

Εὐτυχῶς τοῦμενε ὁ στρατιώτης Πατατούκας, ποὺ δὲν ἦταν ὁ κακόμοιρος καθόλου Αὐλάρχης, οὔτε κἂν δεκανέας. Αὐτὸς μάλιστα εἶχε στὴ ράχη του καὶ τὰ περασμένα του λάθη. Ὥστε τίποτα δὲν ἐμπόδιζε τὸ στρατηγὸ νὰ ἐφαρμόζει σ' αὐτὸν αὐστηρὰ τὸν στρατιωτικὸ κανονισμό.

Ὡστόσο, ὁ παλιὸς παιδαγωγὸς τοῦ διαδόχου δὲν ἦταν διόλου καμωμένος γιὰ τὸ στρατιωτικὸ στάδιο. Ἡ μεγάλη κοιλιά του ἦταν τρομερὸ ἐμπόδιο στὴ σουηδικὴ γυμναστική καὶ εἶδαν κι' ἔπαθαν νὰ τοῦ βάλουν στὸ χέρι ἕνα τουφέκι. Τὸ φοβόταν σὰν ἀναμμένο κάρβουνο!

Μὰ δὲν τὰ ἐννοοῦσε αὐτὰ ὁ Ἡρακλῆς. Εἶχε «στρατὸ» κι' ἔπρεπε νὰ τὸν γυμνάσει. Ὅλη τὴν ὥρα ἄκουγες τὴ φωνή του ν' ἀντηχεῖ:

— Φέρτε... ἄρμ!
— Παρουσιάστε... ἄρμ!
— Ἐπὶ σκοπόν... Πορ!

Κι' ὁ Πατατούκας ἔβαζε τὰ δυνατά του. Τί νὰ κάμει; Ὡσ τόσο ἡ ζωὴ αὐτὴ δὲν τοῦ ἦταν καὶ πολὺ εὐχαριστη κι' ἄρχισε νὰ μετανοιώνει γιατὶ κατατάχθηκε στὸ «Σύνταγμα Μοκοκό».

Ὅταν καμμιὰ φορὰ δεχόταν κι' ὁ Πούμ-Πούμ νὰ πάρει τὸ μέρος του στὰ γυμνάσια, τὸ πρᾶγμα γινόταν τόσο ἀστεῖο, ποὺ οὔτε ὁ στρατηγὸς δὲ μποροῦσε νὰ κρατήσει τὴ σοβαρότητά του. Ὁ Πούμ-Πούμ εἶχε ἀγοράσει μιὰ παλιὰ σάλπιγγα μὲ κλειδιὰ κι' ἔπαιζε ὅλη τὴν ἡμέρα στρατιωτικὸ βῆμα, ξεκουφαίνοντας ἔτσι ὅλη τὴ γειτονιά.

Μὰ ἔμελλε νὰ ἰδεῖ πολλὰ ἀκόμη παράξενα ἡ γειτονιά.

Ὁ Ἡρακλῆς σκέφθηκε νὰ ἐφαρμόσει τὸ μέρος τοῦ προγράμματος ποὺ μιλοῦσε γιὰ γυμνάσια πυροβόλου, στὴ στενὴ αὐλὴ τῆς «Διάνας».

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΝΗΣΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ποιὰ ἱστορία; ἔκαμε θυμωμένα. Ἐδῶ δὲ λέμε ἱστορίες! Ἐδῶ εἶμ' ἐγὼ καὶ τὰ παιδιὰ ἀπὸ δῶ, ποὺ εἴδαμε μὲ τὰ μάτια μας τὸ σταυρό. Ἐδῶ εἶν' ἀκόμα στὸ νησὶ φαμίλιες Σταυρονησιώτικες. Νά, ὁ παπποῦς τοῦ Γιάννη τοῦ Κάπολη, ἦταν Σταυρονησιώτης. Κι' ἀκόμα καμποσες φαμίλιες βάστοῦν ἀπὸ κεῖ. Εἶναι αὐτοὶ ποῦμειναν.

— Ποῦμειναν; Πῶς ἔμειναν;

— Ἔ, αὐτὰ πρέπει νἄχει καιρὸ κανεὶς νὰ τὰ λέει. Τώρα, ἐδῶ δά, τί νὰ πεῖ κανείς;

Ὁ γέρος ἔκανε τὰ νάζια του. Μὰ δὲ βάστηξε καὶ πολὺ νὰ κρατήσει μέσα του τὴν ἱστορία τοῦ:

— Ἀπ' ὅλο τὸ νησί, ἔμεινε μιὰ καραβιά. Μιὰ καραβιά, τὸ λέει ὁ λόγος. Δηλαδὴ τρεῖς ἀνθρῶποι, τρεῖς φαράδες. Τὸ βούλιαγμα ἔγινε ὧς ποὺ νὰ κλείσῃς τὸ μάτι σου. Μιὰ βουή, μιὰ βροντή, ἄνοιξε ἡ θάλασσα καὶ τὸ κατάπιε τὸ νησί. Ἤρθε ὧς ἐδῶ ὁ σεισμὸς κι' ὁ τρανταγμός. Μιὰ λουρίδα ἀπ' τ' ἀκρογιάλι μᾶς βούλιαξε καὶ χάθηκε. Ἡ θάλασσα ἤρθε κοντὰ στὰ σπίτια. Εἴδατε τὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ, ποὺ εἶναι τὸ μισὸ μέσα στὰ νερὰ καὶ τὄχει μολώσει γιὰ νὰ μὴ τὸ φάει ἡ θάλασσα; Ἀπὸ τότε εἶναι, ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ παπποῦ του. Οἱ Σταυρονησιῶτες οἱ μαῦροι δὲν εἶπαν οὔτε νερό. Ἄπατοι! Λένε πῶς εἶδαν ἀπὸ δῶ τὸ νησάκι νὰ βουλιάζει, καὶ τελευταία ἀπ' ὅλα, τὸ καμπαναριό, τὸ σταυρὸ τῆς Παναγιᾶς τοῦ νησιοῦ, νὰ στέκει λιγο πρὶν βουλιάξει καὶ χαθεῖ: ἀπαράλλαχτα σὰν τὴν ἄκρη τοῦ καταρτιοῦ, ὅταν βουλιάζει ἕνα καράβι! Λένε πῶς τὸ εἶδαν. Ποιὸς τὸ ξέρει; Ἔτσι λένε...

— Κι' ὁ Κάπολης; εἶπε κάποιος.

— Ὁ Κάπολης; ἄ, καὶ ὁ Κάπολης — θὰ σᾶς πῶ! Ἕνα καΐκι ἔλειπε ἀπὸ τὸ νησί. Γύρισε τὴν ἄλλη μέρα. Ψάχνουν νὰ βροῦν τὸ νησί, — πουθενὰ νησί. Ἤταν ὁ γέρος ὁ Καπολης, ὁ γιός του καὶ τἀνήψι του. «Μωρέ, χάσαμε τὰ νερὰ μ�ς ἀπόψε!» εἶπε ὁ γέρος. Κοίταξαν, ἔψαξαν, πουθενὰ τὸ Σταυρονήσι!

— Μνήσθητί μου, Κύριε! εἶπε κάποιος νέος καὶ γέλασε. Αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ παράξενα!

Ὁ γέρο Μαθιὸς τὰν κοίταξε μὲ περιφρόνηση:

— Ἔχεις ἀκούσει ἐσὺ πολλὰ τέτοια πραξενα;

Κι' ἐξακολούθησε μὲ ἀφοσίωση:

— Δὲν ἤξεραν τί νὰ ποῦν. Πῶς μπορεῖ νὰ εἶχαν χάσει τὰ νερά τους; Μπροστά τους ὁ Μότικας, πίσω τους ἡ Σαντορίνη, δεξιὰ ὁ Στραβόκαβος, ἀριστερὰ ἐμεῖς. Ὅλα σωστά, ὅλα στὴ θέση τους. Μόνο τὸ νησί τους, τὸ νησάκι τους, δὲν ἦταν στὴ θέση του... Καταστάλαξαν κι' αὐτοὶ στὸ λιμάνι μας. Ὁ γέρος πέθανε ἀπὸ τὸν καῦμό του — μικρὸς καῦμός; — σὲ λίγον καιρό. Τ' ἀνήψι του μπαρκάρισε γιὰ τὴν Ἀμέρικα, κι' ἔμεινε ὁ γιός του, ὁ πατέρας νὰ ποῦμε τοῦ γέρο Γιάννη τοῦ Καπολη. Ἐδῶ εἶναι οἱ ἀνθρῶποι κι' ἂς μιλήσουν...

Καὶ ρούφηξε, ρούφηξε, ρούφηξε μὲ δίψα τὸ ναργιλέ του.

— Καὶ πότε εἶδες τοῦ λόγου σου τὸ Σταυρό;

— Τὸ Σταυρὸ τὸν εἶδα τρεῖς φορές, τὴν καθεμιὰ χωριστά. Καὶ τὶς τρεῖς μὲ φουρτούνα. Φάνηκε ὁλάκερος κι' κάτι τι ἀπ' τὸ καμπαναριό...

— Φάνηκε καὶ τὸ καμπαναριό, μπάρμπα-Μαθιέ;

— Ἔ, ναί, φάνηκε, τὸ λέει ὁ λόγος. Δηλαδὴ φάνηκε ἕνα τόσο δά, ἡ κορφή του. Μὰ ὁ Σταυρὸς ὁλάκερος! Τὸ παιδὶ ποὺ εἶχα μαζί μου — ὁ συχωρεμένος ὁ Σταυρής — μοῦ εἶπε πῶς εἶδε κι' ἕνα χέρι πλάϊ στὸ σταυρὸ νὰ κάνει νοήματα, — ἀπαράλλαχτα σὰν νάταν γαντζωμένος ἕνας ναύτης στὸ κατάρτι καὶ νὰ ζήταγε βοήθεια. Ἔ,

αὐτὰ ἦταν φαντασίες. Ἐκεῖνοῦ τὸ μυαλό του παράπερνε καμμιὰ φορά. Ὅλο μὲ τἀερικὰ παιδευόταν.

— Αὐτὸ νἀκούγεται! Ἄκοῦς ἐκεῖ χέρι! Σιγὰ-σιγὰ μὴ μᾶς πεῖς πῶς βρυκολάκιασαν οἱ Σταυρονησιῶτες!

— Ὅποιος δὲν τὸ κούνησε βῆμα ἀπὸ τὴν καλύβα τοῦ πατέρα του, δὲν πιστεύει πῶς ὑπάρχει καὶ παραέξω κόσμος, ἔκαμε πειραγμένος ὁ γέρος. Βρυκολάκιασαν — καὶ γιατί; Πρώτη φορὰ δηλαδὴ τ' ἀκοῦς αὐτό; Σὰ νὰ μὴν εἶναι γεμάτος ὁ κόσμος ἀπὸ τέτοια!... Λοιπόν, ἂν θέλετε νὰ μάθετε, ἐκεῖ κάτω κάτι γίνεται! Ἐγὼ δὲν ξέρω παραπάνω, θὰ πῶ μόνο ὅσα ἔγιναν. Δὲν τ' ἀκούσατε ποτέ σας, πῶς κάποιος σφουγγαρᾶς πῆρε τὴν ἀπόφαση καὶ βούτηξε μὲ τὸ σκάφαντρο γιὰ νὰ ἰδεῖ τὸ Σταυρονήσι μὲ τὰ ἴδια του τὰ μάτια; Δὲν εἶχε καλὰ-καλὰ κατεβεῖ, ποὺ τράβηξε πολλὲς φορὲς τὸ σκοινί: «Ἀνεβάστε με γρήγορα!» Γύρισαν τὴ ρόδα βιαστικά, τὸν ἀνέβασαν, τὸν ἔβυσαν. Ἤταν ὅλος κίτρινος καὶ μπλάβος. Τὰ μάτια του τόσα, σὰ νὰ εἶχαν ἀντικρύσει τὴν πιὸ κρύα τρομάρα τοῦ κόσμου. Τὸ στόμα του τρομαγμένο, σὰ νἄθελε νὰ βγάλει μιὰ φωνὴ τρελλοῦ. Κι' ὅλα, ὅλα ἔδειχναν πῶς κάτι εἶχε ἰδεῖ ποὺ τοῦκοψε ἀμέσως τὴν πνοή του καὶ τοῦ ἔσπασε τὴν καρδιά. Ξεψύχισε χωρὶς νὰ πεῖ νερό. Παρθένα μου, τί νὰ εἶδε;

Τί νὰ εἶδε; Ὅλοι τὸν κοίταζαν. Ἴσως συλλογιζόνταν χίλια δυὸ πράγματα, μὰ κανεὶς δὲ μιλοῦσε. Ὅλοι ἔβλεπαν τὸ πνιγμένο χωριουδάκι, μὲ τὰ σπιτάκια του τὰ βουλιαγμένα, μισοπνιγμένα στὴ θαλασσια βλάστηση, μέσα στὰ ψάκια καὶ στὰ κοράλλια. Ἀξαφνα ἕνα κοράλλι νὰ προβάλλει φυτρωμένο ἀπὸ τὸ παράθυρο ἑνὸς καλυβόσπιτου, σὰ λουλούδι στὸ περβάζι. Μιὰ πόρτα σφαλισμένη μὲ ψάκια. Καὶ δῶ καὶ κεῖ, νὰ διαβαίνουν ἀργὰ καὶ σιωπηλὰ μεγάλα ψάρια, ἕνας μεγάλος κάβουρας νὰ δισταζει νὰ προβάλει ἀπὸ τὴν πέτρα του, κι' ἴσως, ποιὸς ξέρει, ἀνάμεσα στὰ θαλάσσια δέντρα καὶ σταῦς θάμνους, νὰ πλέει ξαπλωμένο ἕνα κορμὶ ἀνθρώπου. Χριστὸς καὶ Παναγιά!

Κάποιος σηκώθηκε:

— Ὤχ, μπάρμπα-Μαθιέ, δρεξη εἶχες ἀπόψε νὰ μᾶς μαραζώσεις; Κατέβηκες ἐσύ: Εἶδες; Ἔπιασες; — Ἔ, δὲν τ' ἀκούω ἐγὼ αὐτά! Σταυροῦς καὶ σταυρουδάκια βλέπει κανεὶς ὅσα θέλει. Κι' ἀπάνω στὴν τρομάρα σου βλέπεις κι' ὁλάκερο βῶδι, ἐκεῖ ποὺ δὲν εἶναι παρὰ ἀέρας σκέτος! Κι' ὅταν ἔχεις καὶ τὴν ἰδέα...

Ἔξω σφύριζαν οἱ ἄνεμοι καὶ στέναζε ἡ θάλασσα. Οἱ τρεῖς ψαράδες τὰ εἶχαν χαμένα πιά. Ἐκεῖνος ποὺ εἶχε σηκωθεῖ τοὺς χτύπησε στὸν ὦμο κι' εἶπε:

— Ἔ, τί καθόσαστε κι' ἀκούτε; Ἀφίστε τον τὸ γέρο! Στὸν καιρό του γινόνταν καὶ τέτοια κι' ἀλλοιώτικα. Σήμερα δὲ γίνονται αὐτά. Σήμερα εἶναι μονάχα ὅ,τι εἶδες κι' ὅ,τι ἔπιασες. Τ' ἄλλα εἶναι παρχμύθια τῆς γιαγιάς μου. Ξύπνησε ὁ κόσμος, μπάρμπα-Μαθιέ...

* * *

Ἡ γιαγιὰ αὐτὰ ἤξερε ὅλα-ὅλα. Μὲ τὰ μάτια της δὲν εἶδε. Μὰ εἶχε, λέει, κι' αὐτὴ κάποτε γιαγιά, κι' αὐτὴ τὸ εἶχε ἰδεῖ μὲ τὰ μάτια της τὸ Σταυρονήσι. Αὐτὴ μάλιστα ὁρκιζόταν ὅτι μιὰ νύχτα ποὺ λυσσοῦσαν οἱ ἄνεμοι κι' ἡ θάλασσα βροντοῦσε σὰν μύριοι κερκυνοί, εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σταυρονησιοῦ μακρινὰ χτυπήματα καμπάνας:

Ντὰν-ντάν... Ντὰν-ντάν...

Ἡ βουὴ τῆς θάλασσας μιὰ τὰ σκέπαζε ὅλα καὶ μιὰ ἄφινε ν' ἀκούγεται πάλι τὸ χαμένο ντὰν-ντὰν ἀπάνω στὸ πέλαγος.

Θεέ μου, ἐκείνη τὴ στιγμή, τὸ μισὸ καμπαναριό θὰ φαινόταν ὁλόρθο κι' ἀσάλευτο μέσα στὴ φουρτούνα! Ποιὸς νὰ ἦταν ἐκεῖ νὰ τὸ ἴδε, φρικτό, μὲ ψάκια φυτρωμένα ἀνάμεσα στὶς πέτρες του, μὲ τὸ σκουριασμένο του σταυρό, νὰ χτυπᾶ, νὰ χτυπᾶ σὰν ἕνας ἄθλιος τρελλὸς χαμένος μέσα στὸ πέλαγος, νὰ χτυπᾶ καὶ νὰ καλεῖ τοὺς πεθαμένους, τοὺς στοιχειωμένους νησιῶτες, ποὺ δὲν τὸ ἄκουγαν πιά, γιατὶ κοιμόνταν βαθειά, πολὺ βαθειά, μέσα στὰ θαμπὰ ὄνειρα τῶν ψακιῶν καὶ τῶν κοραλλιῶν.

Ἄχ, γιαγιά, γιατὶ νὰ μὴν τὰ ἔχεις ἰδεῖ ὅλ' αὐτά, νὰ μᾶς τὰ πεῖς;

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΡΧΙΛΗΣΤΑΡΧΟΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΜΑ'.

Ἄς γυρίσουμε τώρα στὸ λημέρι, ποὺ θὰ τὸ πεθυμήσατε, κι' ἂς ἰδοῦμε τί ἔκανε κεῖ ἡ Συμμορία ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀποτυχία τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ «Ἔγγλέζου».

Οἱ θυμοὶ τοῦ καπετὰν-Μπέμπη τοῦ εἶχαν περάσει χωρὶς νὰ πιῇ ξύδι. Κι' ὁ ἀρχιλήσταρχος περίμενε μάνυπονησία νὰ νυχτώσῃ καλά, γιὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν «ἐπιδρομή» στὴν πόλη ποὺ σχεδίαζε.

Ὁ Φούσκας κι' ἡ Φεβρονία τοῦ ὑποσχέθηκαν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν πιστά. Εἶχαν ὅμως τὸ σκοπό τους: Ἅμα κατέβαιναν μιὰ φορὰ στὴν πόλη, αὐτοὶ θἄφίναν τὸν ἀρχηγὸ στὰ κρύα τοῦ λουτροῦ καὶ θὰ τρώσκαζαν τρεχάλα γιὰ τὰ σπίτια τους. Ἅ, μὰ φτάνει πιά! Εἶχαν χορτάσει τὸ *παιχνίδι* καὶ δὲν ἐννοοῦσαν νὰ ξημερωθοῦν στὸν Προφήτ' Ἠλιά...

Ἀρματώθηκαν λοιπὸν ὅλοι, ὁ Μπέμπης κι' ἡ Φεβρονία καβαλλίκεψαν τὸ Μαυρούκο, ὁ Φούσκας, πεζός, τὸν τράβηξε ἀπὸ τὸ χαλινάρι καί, μὲ τὸ Σπίθα μπροστά, ξεκίνησαν. Πώ, πώ, τρέμετε!... Ἐπιδρομή!...

Ἀλλὰ μόλις κατέβηκαν ἀπὸ τὸ λόφο κι' ἔκαμαν λίγα βήματα στὸν ἴσιο δρόμο, ἄκουσαν ἀπὸ μακριὰ καμπάνες καὶ σάλπιγγες. — Μπά!..

Ἐμεῖς τώρα ξέρουμε τί ἦταν αὐτὲς οἱ σάλπιγγες κι' αὐτὲς οἱ καμπάνες. Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν τὄξεραν, οὔτε τὸ φανταζόνταν. Κι' ἀνησύχησαν. Ὁ Μπέμπης μάλιστα φοβήθηκε νὰ κάμῃ «ἐπιδρομὴ» σὲ μιὰ πόλη πού, ἀντὶ νὰ κοιμᾶται, φαινόταν ἄγρυπνη κ' ἀναστατωμένη ἀπὸ ἄγνωστη αἰτία...

— Τί νὰ συμβαίνει, Φούσκα; ρώτησε τὸν ὑπαρχηγό.

— Ξέρω κι' ἐγώ, καπετάνιο μου; Μὴν εἶναι αὔριο γιορτή;.. μὴν ἔπιασε φωτιά;.. Πρέπει νὰ ρωτήσουμε.

Αὐτῆς τῆς γνώμης ἦταν κι' ὁ Μπέμπης.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, εἶδαν ἀπὸ μακριὰ μιὰ γυναῖκα ποὺ γύριζε στὸ σπίτι της, κάπου ἐκεῖ. Φαινόταν ταραγμένη κι' ὅλο ἔκανε τὸ σταυρό της.

Ὁ Μπέμπης κι' ὁ Φούσκας, γιὰ νὰ μὴν τρομάξουν μὲ τὶς ἀρειμάνιες φορεσιές τους, κρύφτηκαν σὲ μιὰν ἄκρη, στὰ σκοτεινά, κι' ἔστειλαν στὴ γυναῖκα μόνο τὴ Φεβρωκία, ποὺ ἔμοιαζε μ' ἕνα εἰρηνικὸ ἀγοράκι.

— Γιατί, κυρά μου, βαροῦνε καμπάνες καὶ τρουμπέτες; τὴ ρώτησε.

— Στὸ σπίτι σου γρήγορα! τῆς ἀποκρίθηκε ἡ γυναῖκα. Ληστάδες ἔπεσαν στὸν Προφήτ' Ἠλία. Καὶ πιάνουν παιδιά. Φεύγα, κρύψου γρήγορα, παιδάκι μου, μὴ σὲ πιάσουν καὶ σένα!

Καὶ χώθηκε στὸ σπιτάκι της καὶ μανταλώσε τὴν πόρτα.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΟΥΓΟΣ ΦΩΣΚΟΛΟΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΗΝ ἄλλη φορὰ σᾶς μίλησα γιὰ τὸ Ἱστορικὸ Σπίτι τῶν Πατρῶν. Τέτοια ἔχει κι' ἡ Ζάκυθος ἡ πατρίδα μου· κι' ὄχι ἕνα παρὰ κάμποσα... Καὶ τὸ πιὸ ἱστορικό, τὸ πιὸ ἱερὸ καὶ δοξασμένο ἀνάμεσα σ' αὐτά,— γιὰ τὸν κόσμο τουλάχιστο, ἂν ὄχι γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνες, — εἶναι τὸ σπίτι ὅπου γεννήθηκε ὁ μεγάλος ποιητὴς Οὔγος Φώσκολος. Εἶν' ἕνα φτωχικὸ σπιτάκι στὴν Κάτω-Ρούγα, κοντὰ στὴν Ὁδηγήτρια, ποὺ τὸ ἔχει ἀγοράσει ὁ Δῆμος, νὰ τὸ διατηρήσῃ γιὰ πάντα, καὶ τὄχει κάνει Βιβλιοθήκη, τὴ λεγόμενη «Φωσκολιακή» (γιατὶ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὁ σκοπός της ἦταν νὰ περιμαζέψει ὅσα ἔγραψε ὁ Φώσκολος κι' ὅσα γράφτηκαν γι' αὐτὸν στὸν κόσμο.)

Ἐκεῖ μέσα, ἀπὸ πατέρα Ἰταλό, τὸν γιατρὸ Ἀντρέα Φώσκολο, καὶ μητέρα Ζακυθινιά, τὴ Διαμαντίνα Σπαθῆ, τὸν Γενάρη τοῦ 1778, γεννήθηκε ἐκεῖνος ποὺ ἔμελλε νὰναδειχθεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ποιητὲς τῆς Ἰταλίας. Γιατὶ τὸ Ζακυθινόπουλο αὐτὸ ἔφυγε μικρό,—14 χρονῶν,—ἀπὸ τὴ «μητρικὴ του πατρίδα», ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος τὴ Ζάκυθο, πέρασε στὴν πατρίδα τοῦ πατέρα του κι' ἔγραψε κεῖ στὴ γλῶσσα τοῦ Δάντη. Σ' αὐτὴν δοξάστηκε καὶ σήμερα εἶναι κλασικὸς καὶ παγκόσμιος. Γι' αὐτὸ εἶπα ἄτι τὸ σπιτάκι ὅπου γεννήθηκε, εἶναι πιὸ ἱερὸ καὶ δοξασμένο ἀπ' ὅλα τὰ ζακυθινὰ γιὰ τὸν κόσμο. Γιὰ μᾶς ὅμως τοὺς Ἕλληνες, πιο ἱερὸ εἶναι τὸ σπίτι ποὺ γεννήθηκε ὁ Σολωμός. Γιατί, ἂν κι' Ἰταλικῆς καταγωγῆς κι' αὐτός, ἔγραψε ἑλληνικὰ κι' εἶναι ὡς σήμερα ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τῆς Ἑλλάδας μας.

Κι' ὁ Φώσκολος θὰ μποροῦσε νὰ γράψῃ ἑλληνικά, ἂν οἱ περιστάσεις τῆς ζωῆς του τὸν ἄφιναν περισσότερο στὴν Ἑλλάδα. Γιατί ἡ Ἑλληνικὴ ἦταν ἡ γλῶσσα του· ἡ μητροδίδαχτη κι' αὐτὴν μάλιστα ἐπρωτόμαθε στὰ ζακυθινὰ σχολειά. Οὔτε τὴν ξέχασε ποτέ. Ὡς τὰ τελευταῖα του χρόνια ἔστελνε στὴν Ἑλλάδα γράμματα σ' ὡραιότατη ἑλληνικὴ γλῶσσα. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς, ποὺ τοὺς ἐννοοῦσε θαυμάσια, ἦταν τὸ πιὸ ἀγαπητό του ἀνάγνωσμα. Κι' ἀκόμα, σ' ὅλο του τὸ ποιητικὸ ἔργο, τὸ ἰταλικό, βλέπει κανεὶς ἕνα πλῆθος ἑλληνικὲς ἀναμνήσεις κι' ἐννοεῖ πὼς ὁ ποιητὴς αὐτός, ὁ Ἰταλός, στὴν ψυχὴ ἦταν Ἕλληνας. Κι' ἦταν, ἦταν πολύ, ἦταν περισσότερο κι' ἀπὸ πολλοὺς ποὺ μένουν στὴν Ἑλλάδα καὶ γράφουν ἑλληνικά...

Ὅταν ἄναψε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση, κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα νὰ πολεμήσει γιὰ τὴν ἐλευθερία της, ὅπως πρωτύτερα εἶχε πολεμήσει γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Ἰταλίας. Καὶ τὴ Ζακυθούλα του τὴν ἀγαπημένη δὲν τὴν ἀλησμόνησε ποτέ. Ἕνα ζακυθινὸ ποιητή, τὸν μεγάλο ἐπίσης Ἀντρέα Κάλβο, πολὺ νεώτερό του, τὸν εἶχε χρόνια κοντά του, προστατευόμενο, γραμματικό, ἀντιγραφέα, φίλο· (δοκίμασε μάλιστα μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες λύπες τῆς ζωῆς του, ὅταν ὁ Κάλβος τὸν ἀπαράτησε στὸ Λονδῖνο). Γιὰ τὴ Ζάκυθο ἔγραψε τοὺς πιὸ θερμούς, τοὺς πιὸ ποιητικούς του ὕμνους, κι' ἕνα σονέττο του γι' αὐτή, τὸ περίφημο ἐκεῖνο

Ne più mai toccherò le sacre sponde.

(Ποτὲ πιὰ δὲν θὰ φτάσω στὶς ἱερὲς ἀκτές), θεωρεῖται ἀπὸ τὰ πέντε-δέκα τελειότερα σονέττα τοῦ κόσμου. Κι' ὅλης σχεδὸν τῆς ζωῆς του τὸ νοσταλγικὸ ὄνειρο, καὶ μάλιστα τῶν τελευταίων του δυστυχισμένων χρόνων στὸ Λονδῖνο, ἦταν νὰ γυρίσει στὴ Ζάκυθο καὶ νὰ ἡσυχάσει ἐκεῖ γιὰ πάντα. Κι' ἔγραφε σ' ἕνα συγγενή του Ζακυθινὸ νὰ τοῦ πιάσει ἕνα σπιτάκι «ἀπ' ὅπου νὰ φαίνονται οἱ λόφοι, ἡ χώρα κι' ἡ θάλασσα, γιὰ νὰ νομίζει πὼς εἶναι στὸν Παράδεισο...»

Τελοσπάντων ὁ Φώσκολος ἦταν Ἕλληνας· οὔτε μποροῦσε νὰ μὴν εἶναι ἕνας ἄνθρωπος γεννημένος στὴ Ζάκυθο κι' ἀναστημένος ἐκεῖ ἀπὸ μητέρα Ζακυθινιά. Καὶ τὴ λάτρευε ὁ Φώσκολος τὴν ζακυθινιὰ αὐτὴ μητέρα, τὴν κυρὰ-Διαμαντίνα. Στὰ γράμματα τῆς ἀδελφῆς του, τῆς Ρουμπίνας, ἐπρόσθετε κι' ἡ κυρὰ-Διαμαντίνα λίγα λόγια μὲ τὸ χέρι της, ἑλληνικά, γιὰ νὰ τὸν εὐχηθῆ. Κι' ὁ Φώσκολος ἔκοβε πάντα ἀπὸ τὸ γράμμα τὴ μητρικὴ αὐτὴ εὐχή, — τὴν ἑλληνική,— καὶ τὴν ἔκανε φυλαχτό. Στὴ Βιβλιοθήκη τοῦ Διδόρνου, ὅπου φυλάγεται ἡ Ἀλληλογραφία τοῦ μεγάλου ποιητῆ,—50 τόμοι,— ὁ ἐρευνητὴς ἀπαντᾷ πολλὰ τέτοια «φυλαχτά». Μερικὰ ἔχουν δημοσιευθεῖ πανομοιότυπα. Καὶ σᾶς ἀντιγράφω ἐδῶ ἕνα μὲ τὴν ὀρθογραφία του. Ἡ κυρὰ-Διαμαντίνα, ἡ ἁπλοϊκὴ Ζακυθινιά, τοῦ γράφει:

«Πολλὰ ἀγαπιμενε μού, σὲ χερετο και στερνο τὴν εχυ μού και ὁ Θεος να σοὺ δοκι τὴ δικὴ τού. Αλίμος σε μὲ α μου ἔλιπες ἐσί.»

Ἔχουν συμπληρωθεῖ ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Οὔγου Φωσκόλου (στὸ Λονδῖνο, 10 τοῦ Σεπτέμβρη 1827.) Ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλλάδα, ἡ Ζάκυνθο,— ὁ κόσμος ὅλος θὰ γιορτάσῃ τὴν ἔνδοξη Ἑκατονταετηρίδα. Καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, θὰ σᾶς γράψω κι' ἄλλα γιὰ τὸν ζακυθινὸ Ποιητή, ποὺ κοιμᾶται σήμερα στὸ Ἰταλικὸ Πάνθεο, στὴ Φλωρεντία, δίπλα στὸ Δάντη καὶ στὸν Πετράρχη...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ (Βραβεῖον Νομπὲλ)

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἦταν σὰν ἕνα ἀόρατο φεγγάρι ποὺ ἔρριχνε ἀπάνω του τὶς ἄσπρες του ἀχτίδες. Στὸ μυαλὸ τοῦ Νὶλς ξεπρόβαλε μιὰ ἐνθύμηση. Ὅταν εἶχε πεθάνει ὁ παππούς του, ἔτσι χλωμὸ ἦταν καὶ τὸ δικό του πρόσωπο. Ἡ γριὰ ποὺ βρίσκονταν πεσμένη χάμω θὰ ἦταν πεθαμμένη. Ὁ θάνατος θὰ τὴν εἶχε βρεῖ τόσο ξαφνικὰ ποὺ δὲν θὰ πρόφθασε νὰ πέσῃ στὸ κρεβάτι της.

Ὁ Νὶλς ἔνοιωσε μεγάλο φόβο. Μέσα στὴ θεοσκότεινη νύχτα βρισκόταν ἐλομόναχος μὲ μιὰ νεκρή. Τὸ ἔβαλε στὰ τέσσερα, κατέβηκε κατρακυλώντας τὴ σκάλα καὶ τρύπωσε στὸ σταῦλο.

Ὅταν εἶπε στὴν ἀγελάδα τί εἶδε μέσ' στὴν κάμαρα, ἐκείνη ἔπαψε νὰ τρώει.

— Ἔτσι λοιπόν, πέθανε ἡ κυρά μου; εἶπε. Τότε κι' ἐγὼ εἶμαι γιὰ ξέγραμμα.

— Μὰ θὰ βρεθῆ κάποιος νὰ σὲ κοιτάξει, τῆς εἶπε ὁ Νὶλς γιὰ νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

— Ἄχ, εἶπε ἡ ἀγελάδα, σὺ δὲν ξέρεις πὼς ἔχω τὰ διπλὰ χρόνια ἀπ' ὅσα ἀφήνουν κάθε ἀγελάδα νὰ ζήσῃ προτοῦ νὰ τὴν στείλουν στὸ χασάπη. Ἀλλ' ἄμα δὲν εἶναι πιὰ ἡ κυρά μου γιὰ νὰ μὲ κοιτάξει, οὔτε κι' ἐγὼ ἔχω ὄρεξη νὰ ζήσω.

Γιὰ λίγην ὥρα ἔμεινε σιωπηλή· ὁ μικρὸς ὅμως ἔβλεπε πὼς οὔτε ἔτρωγε οὔτε κοιμόταν. Καὶ δὲν πέρασε πολὺ ποὺ ἄρχισε πάλι νὰ μιλᾷ:

— Εἶναι χάμω στὸ πάτωμα;

— Ναί, μέσ' στὴ μέση τῆς κάμαρας, ἀποκρίθηκε ὁ Νὶλς.

— Ὅταν ἐρχόταν ἐδῶ στὸ σταῦλο, μοῦλεγε ὅλες της τὶς στενοχώριες καὶ τὶς ἔννοιες, εἶπε ἡ ἀγελάδα. Καταλάβαινα ὅλα ὅσα ἔλεγε, μ' ὅλο ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ τῆς ἀπαντήσω. Κι' ἀκριβῶς αὐτὲς τὶς τελευταῖες μέρες μοῦ ἔλεγε πὼς φοβόταν, πὼς ἄμα πέθαινε δὲν θὰ βρισκόταν κανεὶς κοντά της. Κανεὶς δὲν θὰ τῆς ἔκλεινε τὰ μάτια, κανεὶς δὲν θὰ τῆς σταύρωνε τὰ χέρια ὅταν θὰ πέθαινε. Δὲν θὰ μποροῦσες νὰ πᾶς ἐσὺ καὶ νὰ τῆς τὸ κάνεις;

Ὁ μικρὸς ἔμενε ἀναποφάσιστος. Θυμόταν μὲ τί εὐλάβεια τὰ εἶχε κάνει ἡ μητέρα του στὸν παππού του ὅταν πέθανε, ὅλα ὅσα τοῦ ἔλεγε τῶρα ἡ ἀγελάδα. Καὶ ἤξερε ὅτι αὐτὸ εἶναι ἕνα πρᾶγμα ποὺ πρέπει κανεὶς νὰ τὸ κάνει. Ἔνοιωθε ὅμως πὼς δὲν θὰ εἶχε τὸ κουράγιο μέσα σ' αὐτὴ τὴ φοβερὴ νυχτιὰ νὰ πλησιάσῃ τὴ νεκρή. Δὲν ἔδωσε καμμιὰ ἀπάντηση στὴν ἀγελάδα, ἀλλὰ οὔτε ἔκανε καὶ καμμιὰ κίνηση γιὰ νὰ πάει κατὰ τὴν πόρτα.

Τὸ γέρικο ζῶο ἔμεινε γιὰ λίγο σιωπηλὸ σὰ νὰ περίμενε ἀπάντηση· ὅταν ὅμως εἶδε πὼς ὁ Νὶλς ἐξακολουθοῦσε νὰ σωπαίνει, δὲν τὸν παρακάλεσε γιὰ δεύτερη φορά, κι' ἄρχισε νὰ τοῦ μιλᾷ γιὰ τὴν κυρά της. Καὶ πόσα δὲν εἶχε νὰ πεῖ γι' αὐτήν! Καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιὰ τὰ παιδιά της ποὺ εἶχε ἀναστήσει. Κάθε μέρα ἐρχόνταν τὰ παιδιὰ στὸ σταῦλο καὶ τὸ καλοκαῖρι ἔπαιρναν τὰ ζῶα καὶ τὰ ἔβοσκαν ἔξω στὰ λειβάδια καὶ στοὺς βάλτους. Ἡ γριὰ γελάδα τὰ γνώριζε ὅλα καλὰ καὶ ἤξερε τί καλόκαρδα καὶ γερὰ καὶ εὔθυμα παιδιὰ ποὺ ἦσαν.

— Ναί, ναί, τὰ ζῶα καταλαβαίνουν ἂν τἀφεντικά τους εἶναι προκομένα, ἔλεγε ἡ ἀγελάδα.

Καὶ εἶχε κι' ἄλλα τόσα νὰ πεῖ γιὰ τὴν αὐλή. Δὲν ἦταν πάντα ἔτσι ρημαγμένη ὅπως τώρα. Τὸ χτῆμα ἦταν ἀρκετὰ μεγάλο μ' ὅλο ποὺ ἦταν ὅλο βάλτοι καὶ λειβάδια, καὶ καμμιὰ μερὰ δὲν ἔκανε γιὰ χωράφι. Ἀλλὰ γιὰ νὰ βόσκουνε τὰ ζῶα ἦταν πρώτης τάξεως. Ἦταν μιὰ ἐποχὴ ποὺ στὸ μεγάλο σταῦλο κάθε ἀγελάδα εἶχε τὸ παχνί της, καὶ ὁ ἀντικρινὸς ἦταν γεμάτος ἀπὸ ὡραῖα μεγάλα βώδια. Στὸ σπίτι καὶ στοὺς σταύλους βασίλευε ἡ χαρά. Ὅταν ἡ κυρά της ἔμπαινε μέσ' στὸ σταῦλο, τραγουδοῦσε καὶ γελοῦσε, καὶ ὅλες οἱ ἀγελάδες μούγγριζαν χαρούμενα ὅταν τὴν ἄκουγαν νὰ ἔρχεται.

Ἀλλὰ πέθανε ὁ ἀφεντικὸς ἐνόσω τὰ παιδιὰ ἦσαν μικρὰ ἀκόμη καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ βοηθήσουν σὲ τίποτε. Ἡ γυναίκα του ἀναγκάστηκε νὰ πάρῃ ἐπάνω της ὅλο τὸ χτῆμα μὲ ὅλη τὴ δουλειὰ καὶ τὶς φροντίδες του. Ἦταν δυνατὴ σὰν ἄντρας καὶ ἔσπερνε τὸ χόρτο καὶ τὸ μάζευε μονάχη της. Ὅταν ἐρχόταν τὸ βράδυ στὸ σταῦλο γιὰ νὰ νἀρμέξει τὶς ἀγελάδες, ἦταν τόσο κουρασμένη, ποὺ ἔκλαιγε. Ἀλλὰ μόλις συλλογιζόταν τὰ παιδιά της, γινόταν πάλι εὔθυμη. Σκούπιζε τὰ δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια της καὶ ἔλεγε:

— Δὲν πειράζει. Ἄμα μεγαλώσουν τὰ παιδιά μου, θὰ ἰδῶ κι' ἐγὼ καλὲς μέρες. Ἀρκεῖ νὰ τἀναστήσω.

Κι' ὅμως, μόλις μεγάλωσαν τὰ παιδιὰ τὰ ἔπιασε μιὰ παράδοξη νοσταλγία. Δὲν ἤθελαν νὰ μείνουν πιὰ στὸν τόπο τους καὶ ἔφυγαν μακρυὰ σὲ ξένον τόπο. Κανένας δὲν βοηθοῦσε τὴ μητέρα τους. Τὰ πιὸ μεγάλα ἀπ' τὰ παιδιά της εἶχαν κιόλας παντρευτεῖ προτοῦ νὰ φύγουν κι' ἄφησαν τὰ μικρὰ παιδιά τους στὴν κυρούλα τους. Κι' ὅπως πρὶν τὰ παιδιά της, τώρα ἐρχόνταν τὰ ἐγγόνια στὸ σταῦλο. Ἔβοσκαν τὶς ἀγελάδες κι' ἦσαν κι' αὐτὰ γερὰ καὶ καλόκαρδα παιδιά. Καὶ τὸ βράδυ, ὅταν ἡ κυρὰ ἦταν τόσο κουρασμένη ποὺ ἐνῷ ἄρμεγε τὴν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος, τίναζε πάλι τὸ κεφάλι της καὶ ἔπαιρνε κουράγιο γιατὶ συλλογιζόταν τὰ ἐγγόνια της.

— Ἄχ, θὰ δῶ κι' ἐγὼ καλὲς μέρες, ἔλεγε, ἀρκεῖ νὰ τἀναστήσω.

Μόλις ὅμως μεγάλωσαν κι' ἐκεῖνα τὰ παιδιά, ἔφυγαν καὶ πῆγαν ἐκεῖ ποὺ ἦταν οἱ πατέρες τους. Κανένα δὲν γυρνοῦσε πίσω, κανένα δὲν ἔμεινε στὸ σπίτι. Ἡ γριὰ ἔμεινε ὁλομόναχη. Δὲν παρεκάλεσε κανένα νὰ μείνει κοντά της.

— Νομίζεις πὼς θὰ μοῦκανε καρδιὰ νὰ τὰ κρατήσω ἐδῶ, μιὰ καὶ θὰ περνοῦσαν καλύτερα ἂν ἔβγαιναν ἔξω στὸν κόσμο; ἔλεγε στὴν ἀγελάδα ὅταν ἐρχόταν στὸ σταῦλο. Ἐδῶ στὸ Σμαϊλαντ θὰ ἔμεναν φτωχοὶ σ' ὅλη τους τὴ ζωή.

Σὰν ἔφυγε ὅμως καὶ τὸ τελευταῖο της ἐγγόνι, ἡ γριὰ ἔνοιωσε πὼς δὲν εἶχε πιὰ καμμιὰ δύναμη νὰ κάνει τίποτε. Μονομιᾶς ἄσπρισαν τὰ μαλλιά της, καμπούριασε ἡ ράχη της καὶ περπατοῦσε μὲ τόσο κόπο, ποὺ μόλις μποροῦσε νὰ κουνηθῆ ἀπὸ τὴ θέση της. Καὶ τότε ἔπαψε πιὰ νὰ δουλεύει. Δὲν τὴν ἔνοιαζε οὔτε γιὰ τὸ σπίτι, οὔτε γιὰ τὸ χτῆμα κι' ὅλα τῆς ἦταν ἀδιάφορα. Ἄφησε τὸ σπίτι νὰ ρημάξει καὶ πούλησε τὰ βώδια καὶ τὶς ἀγελάδες. Μόνο τὴ γριὰ γελάδα ποὺ μιλοῦσε τώρα μὲ τὸν Νὶλς ἐκράτησε. Τὴν ἄφησε νὰ ζήσῃ, γιατὶ αὐτὴν τὴν εἶχανε βοσκήσει καὶ τὰ παιδιά της καὶ τὰ ἐγγόνια της σὰν ἤτανε μικρά.

Μποροῦσε νὰ πάρῃ δούλους καὶ δοῦλες γιὰ νὰ τὴ βοηθήσουν, ἀλλὰ ἀπὸ τότε ποὺ τὴν ἄφησαν τὰ παιδιά της, δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ ξένους γύρω της. Καὶ ἴσως εἶχε δίκιο ποὺ ἄφηνε ὅλα νὰ ρημάξουν μιὰ καὶ κανένα ἀπὸ τὰ παιδιὰ δὲ θέλησε νὰ τ' ἀναλάβῃ. Δὲν τὴν ἔνοιαζε ἂν θὰ φτώχαινε μιὰ καὶ δὲν φρόντιζε γιὰ τίποτε πιά. Μόνο ἕνα φοβόταν, μήπως μάθαιναν τὰ παιδιά της σὲ τί χάλια βρισκόταν.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

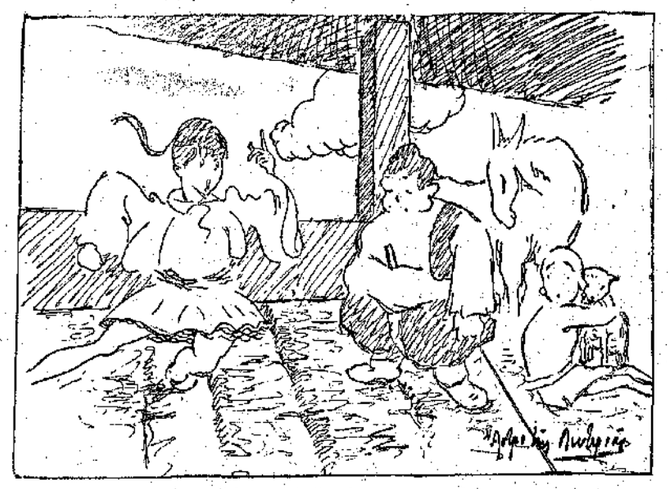

Σκίτσο τοῦ *Ἀστροῦ τῆς Λευτεριᾶς* (Γ' Βραβεῖον)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝΑΜΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΘΟΣ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 75]

Ὅλα τοῦ κόσμου τὰ καλὰ
Θὰ τὰ περιφρονήσω,
Αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἐσένη γῆ
Μακρυὰ θέλω ν' ἀφήσω
Καὶ στὸ χωριό μου τὸ μικρὸ
Μὲ πόνο νὰ γυρίσω,
Στ' ἀγαπημένο χῶμα του
πάντοτεινὰ νὰ ζήσω.

Στὶς ρεματιές του, στὶς δροσιές,
Ξεκούραστα νὰ γυρω,
Νὰ κοιμηθῶ μὲ ψαλμουδιές
Μὲ τὰ πουλιὰ τριγύρω,
Νὰ μὲ χαϊδεύῃ ὁ ζέφυρος,
Τοῦ πλάταγου τὸ φύλλο
Καὶ τὸ ποτάμι νὰ βροντᾷ
Μέσ' στὸν παλιό τὸ μύλο.

Τὸ ποταμάκι τὸ μικρὸ
Γλυκὰ νὰ μουρμουρίζῃ,
Στὰ πετραδάκια νὰ κυλᾷ
Ἀπόλιγο νἀφρίζῃ.
Καὶ τὸ γλυκὸ μουρμούρισμα
Σὰ νὰ μὲ νανουρίζῃ . . .

Ἑλλὰς τῶν Ὀνείρων

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 96]

Τώρα ποὺ τὰ δέντρα ἄπλωσαν τὰ καινούργια τους φύλλα στὸ γαλάζιο ἀτλάζι τοῦ φανοῦ, συλλογιζουμαι τὸ δείλι στὸ παράθυρό μου, ποὺ βλέπει σ'ἕνα σκονισμένο δρόμο τῆς πολιτείας, τὰ περασμένα. Κάθε ἀνοιξη καὶ μιὰ πολύχρωμη πλατεια εἰκόνα μὲ λογιὼ-λογιὼ σκηνές. Καὶ ξεχωρίζει μιά, ἡ τελευταία στὴν πατρίδα,ποὺναι πλημμυρισμένη τριαντάφυλλα.Ἤμουν ἀρρωστη, μέρες στὸ κρεββάτι.Ὅταν ἔπεσα, ὁ οὐρανὸς ἦταν βαρύς, συννεφιασμένος κι' ὅταν μ' ἄφισ' ὁ πυρετός, τὸν εἶδα γαλάζιο, ὁλόφωτο στὸ παράθυρό μου. Κάτι ψιθυριζαν τἀδερφάκια γύρω μου γιὰ τριαντάφυλλα ποὖχαν ἀνθίσει, μὰ τὰ μαλώσαν καὶ τἀδιωξαν· δὲν ἔκαν' ἀκόμα νὰ σηκωθῶ, ὥς ποὺ στὸ τέλος τὄμαθα τὸ μεγαλο νέο· ἡ τριανταφυλλιά, ἡ μεγάλη τριανταφυλλιὰ τῆς κρεβατίνας. εἶχε ἀνθίσει. Ἔκλαψα, παρακάλεσα. ὑποσχέθηκα· αἰ μ' ἔβγαλαν τυλιγμένη μὲ κουβέρτες στὸ χαγιάτι. Ἦταν ἡ πρώτη χρονιὰ ποὺ καθόμαστε σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι τὸ ξένο, εἴχαμε πουλήσει τὸ δικό μας. καὶ θὰ φεύγαμε σ' ἕνα μῆνα γιὰ τὴ μεγάλη πολιτεία. Τὴν τριανταφυλλιὰ ἀνθισμένη τὴν ἔβλεπα πρώτη φορά.

Ἔχουν τὰ μάτια τὰ παιδιάτικα κάτι σὰν φακὸ παρ' ξένο, ποὺ γεμίζει μάγια μυστηριακὰ τὶς ὁμορφιὲς ποὺ ἀντικρύζουνε, κι' ἔχουν οἱ παιδιάτικες ψυχὲς κόσμους βαθειοὺς ποὺ ἀντιλαλοῦν ἀτέλειωτα τὶς συγκινήσεις ποὺ φτάνουν ὥς αὐτές. Δὲν ξέρω πῶς φάνηκε στὸ μάτια μου, τὰ διψασμένα γιὰ φῶς καὶ χρῶμα, ἡ τριανταφυλλιὰ δλανθισμένη, στολισμένη κι' ἀχνορόδινη. Ἦταν κιόλας μιὰ παραξενη τριανταφυλλιὰ κάθε κλωνί κι' ὁλάκερο μπουκέτο. Δὲν μίλησα, δὲν γύρεψα νὰ μοῦ κόψου· γύρισα, σὰ νὰ μὴ μποροῦσα νὰ τὴ βλέπω πιά, τὸ κεφάλι μου ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά; κι' ὕστερα ξανακοίταξα καὶ τόσο πιὸ ὁμορφο μοῦ φάνηκε τἀνθισμενο θάμμα.

Κι' ὅταν ἔγιανα, χύθηκα στὴν τριανταφυλλιὰ. Ἔκοβα κάθε μέρα,κάθε πρωὶ,μὰ τὸ ἴδιο τὴν ἀντίκρυζα, ὁλόδροση καὶ μυροστολισμένη. Ἐγέμιζα βάζα καὶ ποτήρια, κλωνιὰ ὁλάκερα τύλιγα γύρω στὸ λαιμό μου καὶ ἐφτιανα στεφάνια γιὰ τὸ κεφάλι μου. Μὰ ποτὲ δὲν ἀντίκρυσα μαρμμένα τὰ τριαντάφυλλά μου· κάθε πρωὶ ὁλα ἀλλιζονταν κι' ἔμπαιναν ἄλλα φρέσκα καὶ δροσερὰ στὴ θέση τους. Ἐλημέριαζα κάτ' ἀπ' τὴν τριανταφυλλιὰ καὶ τὴν ὀνειρευόμουν ὅλη νύχτα. Ἀνθοῦσε ἀκόμα ὅταν τὴν ἀφίσαμε καὶ φύγαμε. Ἕνα μεγάλο μπουκέτο πῆρα μαζί μου,μὰ τὸ βρῆκαν βάρος περιττὸ καὶ τὸ πέταξαν. Τότε ἔκλαψα πολύ, μὰ τώρα χαίρομαι ποὺ δὲν εἶδα νὰ μαραίνονται ὀτὰ χέρια μου τὰ πανόμια τριαντάφυλλά μου, καὶ τὰ φύλαξα στὴ θυμησή μου δροσερὰ κι' ἀχνορόδινα, νὰ πλημμυροῦνε φωτεινὰ τὴν τελευταία ἄνοιξη τῆς πατρίδας.

Μυρίνη

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΟΓΕΝΗΣ

[Ἀριθ. Ἔγκρ. 87]

Μιὰ μέρα ὁ Ἀλέξανδρος. ὅταν ἦταν στὴν Κόρινθο, εἶχε τὴν περιέργεια νὰ ἰδῇ τὸν Διογένη.

Τὸν ἤβρε στὸ κράνειο, — ἕνα σύδενδρο μέρος κοντὰ στὴν πόλη, ὅπου καθόταν συνήθως, — νὰ ἀλείφῃ τὸ βαρέλι του μὲ ἰξό.

— Εἶμαι ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, τοῦ εἶπε.

— Καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ Διογένης, ἀπάντησε ὁ φιλοσοφος.

— Δὲν μὲ φοβᾶσαι; συνέχισεν ὁ βασιλεύς.

— Εἶσαι καλὸς ἢ κακός; ρωτᾶ ὁ Διογένης.

— Εἶμαι καλός, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος.

— Ἐ! καὶ ποιὸς φοβᾶται τοὺς καλούς;

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐθαύμασε τὴν λεπτότητα τοῦ κυνέήματος καὶ τοὺς ἐλευθέρους τρόπους τοῦ Διογένη. Κι' ἀφοῦ συνεζήτησε λίγο μαζί του, τοῦ εἶπε:

Βλέπω καλὰ ὅτι ἐχεις ἀνάγκη ἀπὸ πολλὰ πράγματα, Διογένη. Θὰ χαρῶ πολὺ νὰ σὲ βοηθήσω· ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις.

— Τραβήξου λίγο στὸ πλοῖ, ἀπάντησε ὁ Διογένης, μ' ἐμπιστοσύνεις νὰ χαρῶ τὸν ἥλιο.

Ὁ βασιλεὺς ἀπόρησε βλέπων ἕναν ἄνθρωπον τόσο ὑπεράνω ὅλων τῶν γηΐνων πραγμάτων.

— Ποιὸς εἶναι πιὸ πλούσιος, συνέχισε ὁ Διογένης· ἐκεῖνος ποὺ ἀρκεῖται εἰς τὸ βαρέλι του καὶ εἰς τὸ πουκάμισό του, ἢ ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἕνα βασίλειο ὁλόκληρο δὲν ἀρκεῖ καὶ ἐκθέτει κάθε μέρα τὴ ζωή του σὲ χίλιους κινδύνους γιὰ ναὔξῃσῃ τὰ ὅρια τοῦ κράτους του;

(Fénelon) *Ἀρχιτεμπέλης*

ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

Μὲ λύρα ἤμουν ἕτοιμος νὰ ψάλλω,
πρὶν πάρω αὐτὸ τὸ φύλλο σου [καὶ ἰδῶ
γι' ἀεροπλανο (δὲ βρῆκες τίποτ' [ἄλλο;)
Μιὰ γκαίντα ἔχω τώρα συνοδο!
Θεμα, μὰ τὴν ἀλήθεια, πῶχεις [δώσει
Τραγούδι νὰ γραφῇ πάνω σ' αὐτό.
Καὶ τί φωνη κανεὶς μπορεῖ νὰ ὑ- [ψώσῃ;
Ποῦ νὰ χυπήσῃ; λᾶ, μί, ρέ, σόλ, [νυό;
Ὕμνο μπορεῖς νὰ ψάλλῃς σφυ- [ρίχτά;..
Ἀεροπλανα καὶ κολοκύθια . . . [πέστα!
Καμμιὰ γιορτὴ πετοῦνε βουΐχτά
Κι' εἰς κίνημα πετοῦνε μανιφέ- [στα.
Ἡ ὥρα δέκα. Μ'ἔχει πάρ'ἡ πεῖνα
Κι' ὀστόσο ἂν μ' ἔπαιρν' ἕνα, ξε- [κινῶ.
Βρίσκομαι σὲ μιὰν ὥρα στὴν Ἀ- [θήνα,
Σοῦ ψάλλω αὐτά, καὶ στὸ φαγί [γυρνῶ.

Ἀλλὰ παιτόν,συχώρησέ με τώρα,
Διάπλαση, δὲν σὲ κατηγορῶ.
Γιὰ μέν' αὐτὸ ἂν εἶναι «ἄγνω- [στη χώρα»
Καὶ πάνω του νὰ γράψω ἂν δὲν [μπορῶ,
Ἄλλοι κι' ἀριστουργήματα ἴσως [κάνουν
Κι' ἴσως σὰν ἄλλοι Πίνδαροι ἐμ- [πνευσιοῦν.
. . . Φτερὶ μονάχ' ἀπὸ κηρὶ μὴ [βάνουν
Καὶ σὰν τὸν Ἴκαρο στὴ γῆ μὴ [γκωμιτσκοῦν (*

Μηλολόνθη

(Α' Ἔπαινος Μ. Ποιητικοῦ Διαγωνισμοῦ)

(*) Ὁ τελευταῖος αὐτὸς στίχος διορθώθηκε κατόπι ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ποιητή.

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὸ Σχολεῖο.

— Πῶς κάνει, Ἀντρέα, ὁ μέλλων τοῦ ἔχω.

— Ἔξω καὶ σχήσω.

— Κι' ὁ ἀόριστος;

Ὁ Ἀντρέας δὲν τον ξέρει. Κι' ὁ Τοτὸς ἀπὸ πίσω τοῦ ψιθυρίζει:

— Μέσα καὶ ρωψω!

Τρελλὴ Χορεύτρια

***

Στὸ Σταθμὸ τοῦ σιδηροδρόμου, ὁ Κουφοκεφαλάκης ἀγόρασε δυὸ μπιλλιέτα, ἕνα γιὰ τὸν ἑαυτό του κι' ἕνα γιὰ κάποιο φίλο του ποὺ τὸν περίμενε παρεκει.

Στὸ δρόμο ἔχασε τὸ ἕνα· καὶ πλησιάζοντας τὸ φίλο του, τοῦ λέει:

—Ἀχ, καϊμένε, τί ἔπαθα! ἔχασα τὸ μπιλλιέτο *σου!*

Μικρὸς Καλλιτέχνης

ΜΙΚΡΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΝ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Θέμα: Πόλεμος - Εἰρήνη

Ἀκόμα ἕνα ἐκτάκτο Διαγωνισμὸ γι' αὐτὸ τὸ χρόνο: Θμ μοῦ κάμετε πάλι ἀπὸ ἕνα ποίημα . . . Αὐτὸ δὲν θέλατε τώρα καὶ σεῖς;

Τὸ θέμα «Πόλεμος- Εἰρήνη», εἶμαι βέβαιη, θὰ σᾶς ἐνθουσιάσῃ. Ποσα μπορεῖ νὰ πεῖ κανεὶς γιὰ τὸν Πόλεμο! Πόσα καὶ γιὰ τὴν Εἰρήνη; . . Σᾶς ἀφίνω μάλιστα ὁλωσδιόλου ἐλεύθερους νὰ πῆτε τὰ περισσότερα γιὰ τὸ ἕνα ἢ γιὰ τὸ ἄλλο, ὁποιο θέλετε, ὅποιο σᾶς ἀρέσει. Ἐπίσης νὰ κηρυχθῆτε ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ ὑπὲρ τοῦ ἄλλου. Δὲν ἀποκλείω, βλέπετε, οὔτε στενεύω κανένα. Καὶ πολεμόχαροι κι' εἰρηνόφιλοι μποροῦν ἐπισης νὰ λυβοὺν μέρος στὸ Διαγωνισμό. Ἐγὼ θὰ βραβεύσω τὸ *καλύτερο ποίημα*, ἀδιάφορο σὲ τί . . . κόμμα θἀνήκει ὁ ποιητής του, ἂν δηλαδὴ θὰ προτιμᾷ τὸν Πόλεμο, τὴν Εἰρήνη. ἢ θὰ βρίσκῃ καλὰ καὶ στὰ δυό. Φτάνει, ἐννοεῖται, νὰ μὴν ἐκφράζει καθαρὰ ἰδέες ἀντιμιλιταριστικὲς καὶ κομμουνιστικές. Ἄ, πᾶν μέτρον ἄριστον!

Οἱ ἄλλοι ὅροι τοῦ Διαγωνισμοῦ εἶναι οἱ ἑξῆς:

Δωρεὰν εἰμποροῦν νὰ λάβουν μέρος ὅσοι ἔχουν ψευδώνυμον ἐγκεκριμένον διὰ τὸ 1927· μὲ πληρωμὴ *3 δραχμῶν* οἱ χωρὶς ψευδώνυμο συνδρομηταὶ ἢ ἀδέλφια των, καὶ *5 δραχμῶν* οἱ ἀγορασταί.

Τὸ ποίημα δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει τοὺς 20 μεγαλους δεκαπεντασύλλαβους στίχους· (ἢ τοὺς 40 μικρούς.) Καὶ νὰ εἶναι καθαρογραμμένο σὲ χωριστὸ χαρτί, ποὺ νὰ μὴν περιέχει *τίποτε ἄλλο* ἐκτὸς ἀπ' αὐτό.

Μετὰ τὸν γενικὸ τίτλο «Ἀπάντησις στὸν Μ. Ποιητικὸ Διαγωνισμὸ», πρέπει νὰ ὑπαρχει ὁ ἰδιαίτερος τίτλος τοῦ ποιήματος, ποὺ ἀφίνεται στὴ διάθεση τοῦ ποιητοῦ. Κοντὰ στὸ ὄμα καὶ στὸ ψευδώνυμο (ἂν ἔχει ψευδώνυμο ὁ διαγωνιζόμενος) *μπορεῖ* νὰ σημειώνεται κι' ἡ ἡλικία.

Ἀπαραίτητη ὅμως εἶναι ἡ Δήλωση, ἂν ὁ Διαγωνιζόμενος ἔλαβε κι' ἄλλες φορὲς μέρος σὲ ποιητικὸ Διαγωνισμὸ μου *καὶ τί* Βραβεῖο ἢ Ἔπαινο τοῦ ἔδωσα τὴν τελευταία. Ἐπίσης ἂν λαβαίνει μέρος γιὰ πρώτη φορά.

Βραβεῖα θἀπονεμηθοῦν τὰ ὁρισμένα γιὰ ὅλους τοὺς Μ. Διαγωνισμοὺς («Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ, Κεφ. Ζ'.)

Ἀπαντήσεις δεκται μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ *συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δηλώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τὸ γραφεῖον μας, ἀποστέλλοντες καὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δὲν εὐθυνήμεθα διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.*

ΑΛΑΝΑΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 7 Σεπτεμβρίου 1927.

ΜΟΥ κακοφαίνεται πολὺ ποὺ μερικοὶ δὲν διαβάζουν, ὡς φαίνεται, τὶς δηλώσεις μου ἢ . . . κάνουν τὸν κουτό. Μοῦ στέλνουν π.χ. κομμάτια γιὰ τὴν Σελίδα,ἐνῶ ἐδῆλωσα ὅτι δὲν δέχομαι τώρα ἄλλα. Ἔννοεῖται ὅτι τὰ πετῶ. ὄχι ὅμως χωρὶς λύπη . . . Κι' ἐπειδὴ ἤλθε λόγος γιὰ τὴν Σελίδα, δὲν μοῦ λέτε, ἀλήθεια, τί νὰ τὰ κάνω τόσα κομμάτια ποὺ ἔχω λάβει; Τί ἀτέλειωτος ὁμορός! Προβλέπω ὅτι ὡς τὸ τέλος αὐτῆς τῆς Τριμηνίας, πολλὰ δὲν θὰ ἔχω προφθάσει οὔτε κἀν νὰ τὰ διαβάσω. Ἀπὸ τὰ τελευταῖα ὅμως γιτκτὶ τὰ ἔχω τοποθετήσει καὶ τὰ διαβάζω λίγα-λίγα μὲ τὴ σειρὰ ποὺ τὰ ἔλαβα. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἔπρεπε νὰ διαθέτω δυὸ σελίδες κάθε φύλλο γιὰ Συνεργασία. Πρᾶγμα ἀδύνατο, παιδιά μου, γιὰ τὴ νῦν ὥρα!

Πολὺ μοῦ ἄρεσαν, *Θέσπι* καὶ τὰ καινούργια σου σπίτσα, ὁ χορὸς τῶν Ἐριννύων, ὁ ἔμπορος μὲ τὰ κατσαριδάκια, καὶ τὰ ἄλλα τοῦ «Γαλάζιου Πουλιοῦ». Ἐπίσης καὶ πεῖνα ποὺ μοῦ ἔστειλες μὲ τἄλλο σου γράμμα. προπάντων τὸ Ἀμάραντο Ρόδο, ἡ Γενεσέφα κτλ. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ τὰ εἶπαμε: ἔχεις ἕνα σπάνιο ταλαντο ποὺ πρέπει νὰ τὸ καλλιεργήσῃς. Βλέπω ἀκόμα ὅτι διαθέτεις *πολλὰ πράγματα*. ἀπαραίτητο γιὰ ἕνα ζωγράφο ποὺ πρέπει νὰ εἶναι καὶ πολὺ μορφωμένος. Π. χ. τὴν Τριλογία τοῦ Αἰσχύλου, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Γρυπάρη, ποὺ τὴ διάβασες τρεῖς φορές, γιατί «τὴν πρώτη ἐνόμισες πὼς ἡ Αἰσχύλος ἢ ὁ Γρυπάρης παραλογίζονται· τὴν δεύτερη καταλάβες τί λέει,καὶ μόνο τὴν τρίτη εἶδες τὴν ὁμορφιά της, ποὺ εἶναι τόσο μεγάλη». Μὰ ἔτσι συμβαίνει μὲ τὰ μεγάλα ἔργα: δὲν τὰ κατα- λαβαίνει κανεὶς μὲ τὴν πρώτη. Σ' εὐχαριστεῖ κι' ὁ κ. Φαΐδων γι' αὐτὰ ποὺ γράφεις.

Ἡ Κόρη τῆς Ἴδης, δέκα χρονῶν κοριτσάκι, ἔγινε καὶ . . . νουνά. Μάλιστα, ἐδάφτισε ἕνα μωρὸ τόσο μεγάλο καὶ παχύ, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τὸ σηκώσῃ παρὰ μὲ τὴ βοήθεια τῆς μαμμᾶς της. Τὰ δὲ λόγια τῆς νουνᾶς, ποὺ δὲν τἄξερες, τὰ ἔλεγε ὁ μπαμπᾶς της. Γέλιγα. λέει, ποὺ θἄκανα ἂν τὴν ἔβλεπα! . . . Νὰ τῆς ζήσῃ. Τῆς ἔστειλα τὰ τιλα τομιδ.α.

Χαίρω, *Νεράϊδα* τοῦ *Βοσπόρου*, ποὺ ἔχεις ἐκεῖ τὴν ζαδέρφη σου καὶ κλλή μου φίλη γιὰ συντροφιά. Στὴ Συλλογὴ τῶν Πνευματικῶν ἀσκήσεων, 3 4 Λογοπαίγνια, 3-4 Μεταμορφώσεις κτλ. μεταροῦνται ὡς *μία* Ἄσκησις. Ἐπίσης τὰ Μαγικὰ Γράμματα. αἱ Μισαλλέξεις κι' ἄλλα αἱ τοιοῦτου εἴδους Ἀσκήσεις, ποὺ μόνο ὅταν δημοσιεύονται, παίρνουν πολλοὺς ἀριθμοὺς: σ ἡ Συλλογὴ ἔχουν ἕνα.

Ὁ *Νάρκισσος* μοῦ γράφει: «Χάρηκα πολὺ γιὰ τὴν ἀνάρρωση τοῦ ἀγαπητοῦ μας κ. Φαΐδωνος. Ἐμᾶς τοὺς μεγαλύτερους τοὐλάχιστο μᾶς κάνει ἐξαιρετικὰ κακὸ ἡ ἐλλειψή του, γιατί συνηθίσαμε τόσο πολὺ νὰ τὸν ἀπολαμβάνουμε. Μάλιστα τώρα ποὺ δὲν συνεργάζεται ἀλλοῦ πουθενὰ ἐκτὸς στὴν «Διάπλασι», τὸ θεωροῦμε ἐξαιρετικὴ εὐνοια κι' ὑπερηφανευόμαστε ποὺ ἔχουμε πάντα τὶς ὡραῖες Ἐπιστολές του. Ἡ τελευταία του γιὰ τὴ Ματθίλδη Σεραφὸ μοῦ ἄρεσε πολύ.» Κι' ὁ *Νάρκισσος* μοῦ διηγεῖται πῶς γνώρισε κάποτε στὸ Χαλάνδρι μιὰ κυρία, ἀνεφτιά, τῆς μεγάλης συγγραιέως, ποὺ τοῦ ὁπροχέθηκε μάλιστα νὰ τοῦ δώσῃ κι' αὐτόγραφό της· ἄλλα τὴν ἔχασε.

Σοῦ ἔστειλα, *Κεραυνέ*, τὸ φύλλο ποὺ ζήτησες. Τὰ γράμματά σου τὰ διαβάζω πάντα μὲ μεγάλη εὐχαρίστησῃ καὶ πάντα τἀναφέρω, ἢ στὶς Ὡραῖες Ἐπιστολὲς ἢ στοὺς Ἀσπασμούς. Ἂν καμμιὰ φορὰ δὲν ἀπάντησα σὲ καμμιὰ ἐρώτησή σου, δὲν τὄκανα βέβαια ξεπίτηδες: δὲν θἄχα τόπο ἢ καιρό, πρᾶγμα ποὺ συχνὰ συμβαίνει, κι' ὄχι μόνο μὲ σένα.

Μὲ χαρά, *Μαγίσσα*, ἔλαβα τὼραῖο σου γράμμα ἀπὸ τὴ Χίο.Βλέπεις λοιπὸν ποὺ ὅπου πᾷς κι' ὅπου σταθῇς, βρίσκεις καλὲς φίλες καὶ κάνεις ἀπ' αὐτὲς ἕνα σωρὸ καλὲς γνωριμιές, ποὺ τόσο σοῦ γλυκαίνουν τὴν ξενιτειά; Κι' αὐτό, λές, τὸ χρωστᾶς σὲ μένα· πρᾶγμα ποὺ μὲ κάνει νὰ χαίρομαι πολύ. Τὸ χρωστᾶς ὅμως καὶ . . . στὸν ἑαυτόν σου, γιατ' εἶσαι καλὴ καὶ διακρίσαι, καὶ σὲ προσέχου, σὲ θέλουν, σἀγαποῦν. — Ναί. ὁ χωρισμὸς ὕστερα εἶναι πολὺ θλιβερὸς καὶ φαντάζομαι μὲ τί πόνο θὰ θυμᾶσαι τώρα τὶς φίλες τῶν Γιαννίνων. Ἄλλα ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος. «Ἂς κάμουμε κι' ἀλλοιῶς», καθὼς λένε κι' οἱ γιαγιάδες . . .

Νὰ κι' ἡ *Ροδοβαμμένη Αὐγούλα* ὕστερ' ἀπὸ ἀθμηνη σιωπὴ «περερχόμενη ἀπὸ τεμπελιά»... Ἄσχημο αὐτὸ ἄλλα τὸ γράμμα της εἶναι τόσο ὁμορφο ποὺ δὲν μπορῶ οὔτε νὰ τὴ μαλώσω. Νὰ ἰδῶ τώρα πότε θὰ μοῦ ξαναγράφῃ. Πρὶν πλακώσουν βέβαια τὰ πολλὰ μαθήματα τῆς Δ' τοῦ Γυμνασίου ὅπου πᾶει φάτο,—καὶ φάτο μόλο—γιὰ νὰ βγῇ τοῦ χρόνου «τέλεια δεσποινίς»...

Τσιγγάνα, θὰ εἶδες βέβαια ὅτι αὐτὸ σοῦ ἀνέκρινα. Πολὺ μ' εὐχαριστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράφεις συχνά. Ὥς σοῦ φάνηκε λοιπὸν τὸ τέλος τοῦ «Τζὰκ» ποὺ μὲ τόση ἀνυπομονησία τὸ περίμενες, ἂν καὶ δὲν ἤθελες νὰ τελειώσῃ ποτέ; . . . Ὦ, τέτοια ἀντίθετα εἶναι συχνὰ στὴ ζωή. Δὲν μπορεῖς νὰ πῇς πὼς «δὲν ξέρεις καὶ σὺ τί θέλεις».

Καὶ τὸ δικό σου γράμμα, *Σμυρνιοπούλα*, τὸ πρῶτο ποὺ μοῦ γράφεις ἀφότου πῆρες ψευδώνυμο, μοῦ ἄρεσε πολύ. Χαίρω ποὺ ἔγινε καλὰ ἡ μαμμὰ κι' ἠσύχασες πιὰ καὶ θὰ μοῦ γράφεις. Ἔστειλα 11 τετράδια.

Τί ἔπαθε τὸ *Ταξιδιάρικο Κῦμα*! Εἶχε ἀφήσει τὸν «Ἰζὰκ» νὰ τὸν διαβάσει ὅλον τὸ καλοκαίρι. Καὶ πραγματικῶς, μιὰ Κυριακή, τὸν ἄρχισε τὸ πρωὶ καὶ τὸν τελείωσε τὸ μεσημέρι. Ἀλλὰ τόση ἐντύπωση σᾶς ἔκαμε, ποὺ τὸ βράδυ εἶχε πυρετό. Καὶ ποιός φταίει; «Ὁ κ' Ξενόκουλος, ποὺ μᾶς ἔχει δώσει αὐτὸ τὸ μυθιστόρημα σ' ἕνα ὕψος τόσο ζωντανό, ὥστε νομίζει κανεὶς πὼς εἶναι πραγματικό, πῶς τὸ βλέπει μπροστά του...» Ναί, εἶναι βέβαια κι' αὐτό· ἄλλα .. δὲν διαβάζουν ἕνα κοντὰ-μυθιστόρημα σὲ τέσσερις ὧρες! Ὑπερβολὴ καὶ ὑπερκόπωσις.

Δύπουμαι πολύ, ποὺ δὲν μοῦ ἐπιτρέπει ὁ χῶρος νἀπαντήσω ἐκτὸς ὡς κὰι σ' ἄλλα γράμματα. ἀπὸ τὰ πολλὰ ποὺ εἶχα φυλαγμένα. Ἀλλά... ἀνάγκα καὶ θεοί.

Ὡραῖαις Ἐπιστολαῖς μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Ἀναδρομάρης τῆς Ἀττικῆς, Γαζία, Μῆλον τῆς Ἔρημος, Σφίγξ, Φάτσο Λάμψης, Εὐγενὲς Ἰδανικόν, Πριγκίπισσα Ρεπανέκη,* Ἄγγελος Δάφνης, *Μεγαλόκρεκη Ἴδη, Ἀριστοκρατίσσα, Μαῦρος Ἀετός, Αἰγυπτία, Κίρκη, Πεταλούδα, Λίλιαν, Αἰγόκλημα, Περιπλοκάς, Ἐλιά, Ἀντιγόνη, Νόρμα, Σιτανᾶς* καὶ *Γενναία Σπίρτη*. — Εὐχαριστῶ πολύ. Σ' δσους μπορέσω, θἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο

Ψυχὴ τῆς Λέσβου, Ροζίτα, Ἐλευθέριε Ρουσσάκη, καλὰ μου παιδιά, σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Ὁ σπουρ-γὶ-ης» τῆς *Πεταλούδας*. «Ἁπλὰ γραμμένο, ἀλλὰ κοινό. Μοιάζει μὲ πολλὰ ἄλλα ποὺ ἔχουν δημοσιευθῆ.—«Ὁ *Χρόνος*» τῆς *Ὀρεστιάδος*. «Ἀτεχνοι στίχοι κι' ἀπαισιοδοξία.— «Τὸ χιόνι στὴν Ἀθήνα». Καὶ παράκαιρο νὰ μὴν ἦταν, θὰ ἦτο ἀπὲ ριπτα γιὰ τὴ γλῶσσα του: καθόλου λογοτεχνική. ὁλωσδιόλου δημοσιογραφική. — «Ὁ χωρισμὸς» τοῦ *Μεγάλου Ἐφευρέτου*. Κυλό, ἀλλ' ἄτεχνα γραμμένα.—Δύο ἀνέκδοτα τῆς *Σνίπας*. Θὰ ἦταν ἴσως καλά, ἂν τὰ ἔγραφε ἀλλοιώτικα. Ἔτσι δὲν φαίνεται ἡ νοστιμιά τους. Ἀφίνω δὲ ὅτι τὸ δεύτερο (τοῦ παπᾶ). δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι «γεγονός». —«Τὶ Πρωτομαγιὰ» τοῦ *Φρόνιμου Τρελόπαιδου*.Μαντεύω πὼς κἄτι θὰ λέῃ, μὰ εἶναι τόσο κακογραμμένο ποὺ δὲν ἀποφασίζω νὰ τὸ διαβάσω ὅλο.

Ἐγκρίνονται: 103. «Καλο καιρινὸ μεσημέρι» τοῦ *Χαρακιωτοπούλας*.—104. «Ἡ γάτος στην κουζίνα» τοῦ *Ἄμλετ*.— 105 καὶ 106. «Στὸν Ἀπόλλωνα» (πολὺ καλὴ ἐμμετρη μετάφραση ἀπὸ τὸν Ὁράτιο) καὶ «Ἄξιμο», πρωτότυπο ποίημα τοῦ *Ἄνθους τῆς Ἀνδρου*. — 107. «Μὰ ἤμουν κι' ἐγὼ μέσα» τοῦ *Ἄμλετ*. — 108. «Μουσικὴ» τῆς *Ἀτρόμητης Φοβητσάρας*.— 109. «Μιὰ ἀπροσδόκητη ἐπέμβασις» τοῦ *Τσάρλεστον*.—110. «Ἡ Ἀλεποῦ» τοῦ *Τρελλοῦ Γυμνασιοπαίδι*. — 111. «Ἡ Ζυγαριὰ» τῆς *Γιασεμιᾶς*. — 112. «Ὁ Γύφτος» τοῦ *Γαλάζιου Οὐρανοῦ*. —113. «Ἀνέκδοτο» τοῦ *Μεγάλου Ἐφευρέτου*.

Περίεργο! Ἀπ' αὐτὰ ποὺ διάβασα σήμερα, περισσότερα ἦταν τὰ ἠρέμ ἔγκρισιν,ἐνῶ συνήθως συμβαίνει τὸ ἀντίθετον . . .

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ διπλώματος ὑπ. ΙΟ. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου 1927. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν εἰς ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, εἰς κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Χανιωτοπούλα, κ. (Μκ). Μπόμ, ἀ. (ΣΒ). Κόλοσσος τῆς Ρόδου, ἀ. (ΔΣ). Δοξασμένη Ἴδη, κ. (ΣΣ. Ἰριδᾶ, κ. (...). Ἄσπρος Διάβολος ἀ. (Ζυνδ. Διαβ.). Ἠσύχόρος, ἀ. (Σ. Δ.). Κοκκινος Διάβολος, ἀ. (Σ. Δ.).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Νοέλλα, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Νεράϊδαν* τοῦ *Γαλοῦ* (ἔστειλα μὰ πότε δὲν σοῦ ἀπάντησα; γιὰ τὸ ποίημά σου, βέβαια, ἂν δὲν ἐκριθῆ ἀκόμα, θὰ πῇ ὅτι δὲν ἦρθε ἡ σειρά του· εἶσθε πολλοί, δόξα σοι ὁ Θεός, καὶ γι' αὐ ὁ πρέπει νἀχετε ὑπομονή) *Κρινόλευκη Νεράϊδα* (βραβεῖον καὶ τετράδια ἔστειλα Ρ. Γ., ἡ φωτογραφία σου, εἶδες, ἐδημοσιεύθη' ἔννοια σου, δὲν ἀμφιβάλλω πὼς δὲν ἔπαφες οὔτε στιγμὴ νὰ μαγαπᾷς.) *Τούλαν Τρυφ.* (σοῦ ἔστειλα τὸ φύλλο ποὺ δὲν ἔλαβες· εὐχαριστῶ γιὰ τὶς ἐνέργειες καὶ περιμένω.) *Μινέρβαν* (ἔστειλα τετράδια καὶ «Καλὸ

στάθηκα ἡ αἰτία·) *Σβυσμένην Ἐλπίδα* (ἔστειλα· νὰ μοῦ γράψῃς *ὅσο συχνὰ θέλεις*· δὲν *μὲ κουράζεις καθόλου*·) *Μεσημβρινὸν Ἥλιον* (ἔστειλα· περίμενε καὶ θὰ τὰ ἰδῇς αὐτὰ στὴν προκήρυξη τοῦ Δημοψηφίσματος·) *Ἀνδαλουσίαν* (ἔχει καλῶς·) *Συννεφάκι* (ἔστειλα· καλὴ ἐπιτυχία !) *Ρινολέττον* (τὴν ἔλαβα·) *Δ. Παρθενόπουλον* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) *Λυκαυγὲς* (τὸ ἔλαβα, ἀλλὰ θὰ κριθῇ μὲ τὴ σειρά του·) *Ἑλληνικὸν Ἰδεῶδες* (δεκτές·) *Κ. Δοξιάδην* (θὰ γίνῃ τοῦ χρόνου·) *Πύρινην Ρομφαίαν* κτλ. κτλ.

Ὀδέττην, Κατίην Πορφυροπούλου, Μελπούλαν Νικολίτσα, Μηλολόνθην, Συρανὸ (ἔστειλα.)

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μὲ τὰ τὴν *6 Σεπτεμβρίου*, θ' ἀπαντήσω ὁ τὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 235ου Διαγωνισμοῦ.

Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι 10 Νοεμβρίου)

596. *Λεξίγριφος*

Μιὰ πρόθεση διπύλλαβη ἂν ἑνώ-
Μὲ ρῆμα ἀπρόσωπο ἀρχαῖο [σῃς
Καὶ μὲ ἀντωνυμία κτητική,
Τόπο μ' αὐτὰ τὰ τρία θὰ φανερ-[ρώσῃς
Τερπνὸ καὶ ποθητὸ κι' ὡραῖο
Μα... ποὺ δὲ βρίσκεται σ' αὐτὴ [τὴ γῆ !

Πλάνο Δεξάρι

597. *Μεταγραμματισμὸς-Στοιχειόγριφος.*

Βγάλε Κάππα, βαλε Ζήτα
Καὶ ἀφαίρεσ' ἕνα Ρῶ
Καὶ τὸ μεγα ψάρι κοίτα
Ποὺ γινε ὄνομα ἰσό.
Μ' ἂν κι' αὐτοῦ κόψῃς τὰ πόδια
Θὰ μπορεῖς νὰ τὸ γευθῇς
Καὶ πολὺ νὰ γλυκαθῇς.

Ταιγγένα

598. *Ἀναγραμματισμὸς*

Ὅπως ἔχω ἂν μάθῃσεις,
Εἶμαι ὑγρὸ μέσα στὸ σῶμα·
Ἂν μὲ ἀναγραμματισῃς,
Πρασινίζω καθε χῶμα.

Ἄμλετ

599. *Αἴνιγμα*

Ἀνάμεσα εἰς τὸ *πρῶτο* καὶ εἰς (τὸ *τελευταῖο*,
Ἂν ἄλλο ἕνα γράψῃς κι' ἓν ἄλ-[λο τελικό,
Ὅρος θὰ βγῇ στὴ μέση, μεγαλο [καὶ ὡραῖο,
Σεβάσμιο, φημισμένο καὶ τώρα [ἑλληνικό.

Σοφία Π. Παρθένη

600. *Χειρόμυλος*

```
          *
        + * * * * * *
        +
      * * + * *
        * + *
        +
        +
    * * * + * * *
    * * * + * * *
  * * * * + * * * *
```

Καθέτως: οἱ σταυροὶ εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα, οἱ ἀστερίσκοι σύνδεσμος. Ὁριζοντίως, ἀστερίσκοι καὶ σταυροί, ἐκ τῶν ἄνω: κράτος τῆς Εὐρώπης, βασιλεὺς τῆς Περσίας, κρητικὴ ἀντωνυμία, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, κόλπος τῆς Ἀττικῆς.

Ἐκδικητὴς

601. *Κρυπτογραφικὸν*

123456789	=Ὅρ. τ. Ἑλλάδ.
21345	=Ρεῖ
34689	=Ἄσμα, ποίημα.
4173989	=Ἐμπιθῆς
575459	=Βασ. τ. Βοιωτ.
61415	=Ἄρχ. Πόλις
754689	=Φυτὸν
8325689	=Πλανήτης
93289	=Νῆσ. τ. Αἰγαίου

Φιφιρίκης

602-606. *Μισαὶ Λέξεις*

Χαρι - Θαλ - Θελξ - Χρυσ - Μαρ

Αἱ λέξεις αὗται, χωρισμέναι ἀκριβῶς εἰς τὰ ἡμίσυ των, εἶναι ὅλαι κύρια ὀνόματα.

Ἠλιόβγαλτη

607. *Ἐπιγραφὴ ἐξ Ἀκροστιχίδος*

* * Τὰ δυὸ πρῶτα γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων,
* * τιθέμενα εἰς τὴν θέσιν τῶν
* * ἀστερίσκων. σχηματίζουν Ἐπιγραφὴν τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις:

1. Πόλις τῆς Πελοποννήσου· 2. Πόλις τῆς Ἠπείρου· 3. Ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου· 4. Ποταμὸς τῆς Ἰταλίας.

Ἀρχιτεμπέλης

608. *Φωνηεντόλιπον*

ρντ - τς - γρφς

Λευκῆς Λάρας

609. *Γρῖφος*

```
        Τ                    μος
      Τ   Τ                μος     μος
    Τ       Τ Γράμμα              τ'      ἡ Νέα
      Τ   Τ                μος     μος
        Τ                    μος
        1
    1       1
      σκ'
    1       1
        1
```

Ἀνδαλουσία

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

610. Cryptogramme

1 2 8 4 5 6 7 7 5	=Poète français
2 3 5 6 7 7 5	=Membre
3 6 3 5	=Verbe
4 6 1 5	=Ville de France
5 1 2 7 5	=Etablissement
6 7 5	=Terme geograph.
7 6 2 4	=Animal feroce

Ἄννα Κουτρούλλη

611. Sans Consonnes

* - ea - * - e - oi
Mots historique."

Βάρκα τοῦ Κανάρη

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 26

381. Πάνδρωσος (Πάν, δρόσος.) —382. Φιλοχάππου Μνημεῖον (φιλῶ, παπποῦ.) —383. Ἀράχνη-πάχνη.—384. Τζάμι-τζαμί. 385. Ὁ τοῖχος, ἡ Τύχη, τὸ τεῖχος.—386.

ΝΠΑΝ ΦΡΟΣΩ — 387. Τύνις (ΓΙΝΥΣτα...) — 388 — 392. Διὰ τοῦ Π: ΑΡΙΣΤΟΝ *Πάνος, ἅρπα, Πάρος, κώπη, ἀπών.—393. Ἓν οἶδα ὅτι οὐδὲν οἶδα.* (Ἡ ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ Ε τοῦ τρίτου στίχου μαιανδροειδῶς.)—394. ΣΗΜΑΙΑ (*Σάμος*, Ἥρα, Μῦς, Ἀγάπη, Ἴστος, Ἄρης).—395. Τολμᾶν χρή. - 393. *Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάς* (ἤτα, νῖ, ἔπη, τᾶ, ς.)

Τὸ πράτιστον καθῆκον τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἔγκαιρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 6 (τὸ ἐλάχιστον τίμημα.) Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3.

Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ΚΖ' — 857/

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΤΕΛΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἀναγνωρισμένον ἐπιστημονικὸν Σωματεῖον, ἀπαριθμούμενον ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ἑλληνας συλλέκτας γραμματοσήμων. Χάριν τῆς διαδόσεως τῆς ἐρασιτεχνίας τῶν γραμματοσήμων καὶ τῆς χειραγωγήσεως τῶν ἀρχαρίων συλλεκτῶν ἡ Ἑταιρεία δέχεται ὡς ἐπίκουρα μέλη, ὑπὸ ἰδιαίτερως εὐνοϊκοὺς ὅρους, νέους καὶ νεανίδας συμπληρώσαντας τὸ 14ον ἔτος. Τὰ μέλη λαμβάνουσι δωρεὰν καὶ τὸ εἰκονογραφημένον περιοδικὸν τῆς Ἑταιρείας «Φιλοτέλειας» οὗτινος ἓν τεῦχος ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς πάντα αἰτοῦντα. Διὰ πληροφορίας ἀπευθυντέον πρὸς τὸν γραμματέα τῆς Ἑταιρείας κ. Ἀθαν. Ζερβόπουλον, ὁδὸς Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ἀρ. 8-Β, Ἀθήνας.

/ΚΖ' — 858/

Προκηρύσσω Διαγωνισμὸν Μ. Μυστικῶν. Συμμετοχὴ 5δραχμος· ἐφαρμόζεται σπάνια. Περιμένω ἕως 10 Ὀκτωβρίου ἀπ' ὅλους-ες, προπαντὸς ἀπὸ Αἰλάντα, Αἰλιάνα, Λατάνια, Μόρτα, Τζοκόντα, Σκανδαλιάρα. Σύλλογοι περιμένω. Δ/σις: (ΚΖ'—765). **Ἀεράκι τοῦ Ὀλύμπου**

/ΚΖ' — 859/

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΑΤΕ Διαγωνισμὸν (ΚΖ'—765). **Ἀεράκι τοῦ Ὀλύμπου**

/ΚΖ' — 860/

Ἡ Μάγισσα στέλνει ἕνα θερμὸ χαιρετισμὸ σ' ὅσους γνώρισε στὴ λιγόχρονη διαμονή της στὴ Χίο. Δ/σίς της εἶναι πάλι: Ρόζα Ρούσσου, Βαθὺ - Σάμου, Εὔα, Ντάλια, συγγνώμην γιὰ τὴν ἄρνησι, ἔλειπα μῆνα ἀπ' τὸ νησί μου. Σύσταση;

/ΚΖ' — 861/

Δαβολοκόριτσο, Λοντρέζα, Ἰνδιάνα, Λευκὴ Γαρδένια, Σκνίπα, Βοσκοπούλα, ἀνταλλάσσομε Μ. Μυστικά· Δ/σίς μου: Κατίναν Βραχνοῦ, Σπάρτην.

Αἰγόκλημα

/ΚΖ' — 862/

Βεατρίκη, Ἠλιόβγαλτη, γιατὶ δὲν γράφετε; τόσο γρήγορα μὲ ξεχάσατε;

Αἰγόκλημα

/ΚΖ' — 863/

ΝΕΡΑΪΔΑ ΤΟΥ ΓΙΑΛΟΥ, πιστεύω νὰ στείλῃς ἕνα τετραδιάκι σου στὴν (ΚΖ'—533) Δ/σι, μολονότι... δὲν εἶμαι νεράϊδα!

ΑΜΛΕΤ

/ΚΖ' — 864/

Ἀροσκεϊάδες;! Ὁ Ἄμλετ ἀκόμη περιμένει βραβεῖο! Κολοκυθόσπορε, ἀπολέσθησαν... κουτόσπορε! μήπως τοὺς συνήντησες στὸν σύλλογό σου!; Poor pumpkin-seed..! !!

/ΚΖ' — 865/

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅσες Διαπλασοπούλες ἔχουν τὴν εὐχαρίστησι νὰ μοῦ στείλουν. Δ/σις: (ΚΖ'—662). Διαπλασόπουλα-ες, πιστεύω ὅλες-ὅλοι νὰ τιμήσετε τὸν (ΚΖ'—822) διαγωνισμό μου. Περιμένω. Γιατὶ τόση ἀφιρρόνησι ἀπ' ὅσες ζήτησα Μ. Μυστικά; **ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ**

/ΚΖ' — 866/

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΟΡΑΤΩΝ

Ἀποτελέσματα Β' Διαγωνισμοῦ τὴν 25 Σεπτεμβρίου.

ΤΜΗΜΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ

Ἀντιπρόσωπος Ἡρακλείου: **Σκανδαλιάρικο Διαβολάκι.**

Ὁ τῶν Ἀντιπροσωπειῶν
ΡΟΥΠΕΡ ΔΕ ΒΡΙΕΖΑΚ

Δεχόμεθα μέλη Σύνδρομή δρ. 10. Τρέξατε· ἰσχύει 25 Σεπτεμβρίου.

Πρόεδρος: ΚΟΜΗΣ ΔΕ ΛΑΡΟΣ

/ΚΖ' — 867/

Ἀνδρομέδα=Μ. Παπαδοπούλου. Χά, χά, χά· ἡ πρόεδρος!

Ἔξυπνη Γατούλα

/ΚΖ' — 868/

Νάντια=Λούλα Κισσοπούλου. Χά, χά!

Σύλλογος «ΕΡΜΗΣ»

/ΚΖ' — 869/

Ἐνεκα ὀλίγων ἀπαντήσεων ἀκυρώνω τὸν διαγωνισμόν μου Μ. Μυστικῶν. Στείλαντας εὐχαριστῶ.

Ἑλληνιὰν Ἰδεῶδες, νὰ περιμένω ἀκόμη... λίγο: Τζοκόντα, Λιλιάνα, θὰ ἔχῳ τὴν εὐτυχία ν' ἀνταλλάξουμε τετραδιάκια; Δ/σις; Κυπριάδου7, Ἀθήνας.

ΓΙΝΟΣ ΒΟΥΓΑΣ

/ΚΖ' — 870/

Ἀρχίζω: Δοξασμένο Ἠπειρωτάκι = Ἀποστόλου, Πέρος Ὀλυμπίτης = Πινέτης, Μελαγχολικὸς = Στιβακτᾶς, Ἀεράκι τοῦ Ὀλύμπου = Παρθενόπουλος.

ΝΙΚ-ΚΑΡΤΕΡ

/ΚΖ' — 871/

Ὁ Γιάννης Λαγουδάκης, ἂν καὶ στὰς Ἀθήνας, πολὺ θὰ ἤθελε νὰ γίνῃ μέλος τοῦ «ΦΑΛΗΡΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ». Τιμή του θὰ ἦταν, ἂν ἔπερνε ἀπάντησίν του στὴν Δ/σιν: Γιάννην Λαγουδάκην (διὰ Ἀθω) Κυπριάδου 7, Ἀθήνας.

/ΚΖ' — 872/

Τρέμετέ με!!! ἀποκαλύπτω: **Προσκεπάκι**=Γεώργος Φιστέρης, **Μεγαλόπρεπη** Ἴδη=Μηλολιδάκη, **Μελαγχολικὸς**=Στιβακτᾶς, **Ἀεράκι τοῦ Ὀλύμπου**=Παρθενόπουλος! ἀούαα χά! χά! χά!

ΚΟΛΟΚΥΘΟΣΠΟΡΟΣ

/ΚΖ' — 873/

Πριγκίπισσα Ρεπανάκι, Ἀφροδίτη τῆς Μήλου, Σφίγγα, Τζοκόντα, Τοῦχτρα, Εὔα, Τώνη Μονάχη, Παχούρια, Ρουσσάκη, Νάρισσε, Λέλια, Κολοκυθόσπορε, Ὀδέττη, νὰ περιμένω: Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους καὶ ὅλες. Στείλατε: Σ. Σ. Ἀλεξανδρείας 27, Θεσσαλονίκη. **Μπόεμ**

/ΚΖ' — 874/

Λευκὴ Μαρκησία = Κουτούβαλη, Νάντια = Ξενοπούλου. Ἀούαα, βρέστε με!!!

Ἀνθισμένη Ὄασις

/ΚΖ' — 875/

Βοσκοπούλα, Δοξασμένη Ἰθάκη = Λούλα, Μαίρη Τριλίδα· Μάγισσα = Ρούσσου· Λέλια = Κατζῆ· Μιμόζα = Ζαντέ· Ναδία = Φόρου· Νάντα = Κισσοπούλου. Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. **Ἀνθισμένη Ὄασις**

/ΚΖ' — 876/

Νέα μου διεύθυνσις εἶναι: **Δημήτριον Σπυροπούλου**, Παλιμάνιο! 91, Θεσσαλονίκην. **Ἡρωϊκὸν Μεσολόγγι**

/ΚΖ' — 877/

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΔΙΑΒΟΛΩΝ

ΕΚΛΟΓΑΙ

Ἀρχηγός: ΕΩΣΦΟΡΟΣ, ὑπαρχηγός: ΟΜΟΡΦΟΣ ΔΙΑΒΟΛΟΣ. Ταμίας: Ἀσπρος Διάβολος.

ΤΜΗΜΑΤΑ

Διαγωνισμῶν: Πράσινος διάβολος. Ἀποκαλύψεων: Κόκκινος Διάβολος, Ἀντιπροσωπειῶν: Κίτρινος Διάβολος, Δημοψηφίσματος: Μαῦρος Διάβολος.

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Προκηρύσσομεν Διαγωνισμὸν ἀγράφων καλλιτεχνικῶν καρτῶν. Προθεσμία δίμηνος· βραβεῖα 5· Σύλλογοι (Ἑρμῆ, Ἀόρατοι, Παλιάτσοι, Καρδιναλίσται, Σωματοφύλακες κ.λπ.), Διαπλασόπουλα-ες, τιμήσατε Διαγωνισμόν μας.

Δ/σις: Γεωρ. Παπαγεωργίου, Μάτεσι Ὀλυμπίας.

Διαγωνισμῶν Πρόεδρος
Πράσινος Διάβολος ΕΩΣΦΟΡΟΣ
Υ. Γ. Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι.

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς πέντε: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος καὶ 19ος. Ἕκαστος τόμος δρ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δραχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δραχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1926) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 33 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δραχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΤΥΠΟΙς ΣΕΝ. Π. ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ· ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ 19, ΑΘΗΝΑΙ